

Pla de Cooperació de Montornès del Vallès (2018-2022)

Amb el suport de

Crèdits

Pla de Foment de la Solidaritat i Cooperació al Desenvolupament de Montornès del Vallès 2018-2022

Ajuntament de Montornès del Vallès
Àrea de Ciutadania
Departament de Cooperació Internacional

Amb el suport de l'Oficina de Cooperació al Desenvolupament de la Diputació de Barcelona
Gestió tècnica dels consultors externs Neus Martí i David Tarrasón
Supervisió del Pla a càrrec del Departament de Cooperació Internacional municipal

Setembre 2017 – Juny 2018

Índex

1. Introducció	4
2. Marc d'incidència: els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS).....	8
3. Visió, missió i principis	13
4. Elements vertebradors del Pla: els agents, els instruments i els recursos	14
5. Identificació dels objectius estratègics i línies d'acció prioritàries	19
6. Seguiment i avaluació	23
7. Estratègia de comunicació	25
Glossari.....	26
Annexes	28
Annex 1. Metodologia i procés de participació	28
Annex 2. Persones i entitats participants	31
Annex 3. Diagnòstic.....	34
Annex 4. La petjada d'incidència dels ODS de l'ajuntament.....	45
Annex 5. Full de programació anual	499
Annex 6. Indicadors de seguiment.....	522

1. Introducció

El Pla director de foment de la solidaritat i cooperació al desenvolupament de Montornès del Vallès 2018-2022 (PDSC, d'ara endavant) s'emmarca en la voluntat del govern i dels agents locals d'articular una política pública de cooperació al desenvolupament i foment de la solidaritat que contribueixi a apoderar a la ciutadania i a aglutinar sinèrgies i esforços dels agents per un món més just i un desenvolupament local i global més sostenible. El context socio-demogràfic i històric del municipi, així com els àmbits i mecanismes de mobilització i participació de la ciutadania de Montornès del Vallès han fet que el Pla adopti l'objectiu prioritari del foment de la solidaritat¹ com un valor necessari per al desplegament d'iniciatives internacionals de cooperació al desenvolupament. La sensibilització i l'educació pel desenvolupament en son instruments clau.

El PDSC s'emmarca en una sèrie d'instruments jurídics i de política pública com són la [Llei 26/2001, de 31 de desembre, de cooperació al desenvolupament](#) que estableix els principis, els agents, les modalitats, i els instruments de la política de cooperació de Catalunya. La Llei de cooperació reconeix el paper específic dels ens locals en la construcció d'un món més just i solidari, complementant els esforços que altres administracions públiques puguin realitzar en el mateix sentit.

“La pau, la llibertat, la dignitat de la persona, el treball, la justícia i el respecte al pluralisme són valors que fonamenten la convivència i el progrés. Aquests valors s'han de projectar internacionalment per mitjà de les iniciatives de cooperació i solidaritat internacionals de la comunitat catalana per al desenvolupament, integrada per un teixit vibrant d'agents de cooperació l'acció dels quals ha d'ésser reconeguda, impulsada i complementada per l'activitat de la Generalitat i dels ens locals de Catalunya” [Llei 26/2001 de Cooperació al desenvolupament](#).

La vocació de complementarietat de la política pública de la cooperació al desenvolupament de Catalunya i dels ens locals emana dels consensos de la comunitat internacional sobre els principis de l'eficàcia i qualitat de l'Ajut Oficial al Desenvolupament establerts en la [Declaració de París sobre l'eficàcia de l'Ajut al desenvolupament \(2005\) i el Programa d'Acció d'Accra \(2008\)](#).

El [Pla director de cooperació al desenvolupament de Catalunya \(2015-2018\)](#) vigent recull aquests principis de l'eficàcia i qualitat de l'ajut i estableix l'enfocament basat en drets humans i gènere (EBDHiG) com a eix articulador de les prioritats de cooperació, educació pel desenvolupament i acció humanitària establertes.

El Pla “...considera la defensa, la protecció i la garantia dels drets humans, individuals i

¹ Solidaritat entesa com el compromís voluntari i desinteressat de suport, participació i acompanyament a processos de millora de les condicions de vida d'altres persones, col·lectius o pobles, i que es duen a terme mitjançant la suma d'esforços compartits.

col·lectius, l'eix principal de la seva acció en matèria de cooperació al desenvolupament, i així es cristal·litza en la missió del Pla director. Aquesta lectura del món basada en l'exigibilitat i la garantia dels drets humans entronca amb la voluntat transformadora que ha tingut sempre la cooperació catalana i condueix a focalitzar els esforços en els sectors de la població que pateixen una especial vulneració, tant des d'una perspectiva individual com col·lectiva.

En aquest sentit, l'educació per al desenvolupament, entesa com el procés de generació d'una ciutadania global crítica, activa i compromesa, i també la sensibilització i la comunicació, són elements clau per a bastir una nova aliança entre el sector de la cooperació i una ciutadania activa que facin créixer l'adhesió de la societat catalana als valors de la cooperació al desenvolupament i la solidaritat internacional". [Pla director de cooperació al desenvolupament de Catalunya \(2015-2018\)](#)

Alineant-se amb aquesta visió d'una cooperació que emfatitza les responsabilitats i drets de les persones, institucions i governs en fer un món més just i amb menys desigualtats, el Pla director de foment de la solidaritat i cooperació al desenvolupament de Montornès del Vallès 2018-2022 s'emmarca a escala local en el Pla d'Acció Municipal 2016-2019 i neix amb la mateixa vocació participativa que el conjunt d'instruments de planificació sectorial que el consistori ha impulsat en els darrers anys: el Pla d'Intervenció Integral de Montornès Nord (vigent fins l'any 2018), el [Pla d'igualtat de gènere \(2017-2020\)](#), el [Pla Jove Montornès \(2015-2019\)](#), el Pla Educatiu de Ciutat (en fase d'estudi), el futur Pla de Mobilitat que es troba en fase de formulació i el [Pla de prevenció en el consum de drogues, pantalles i riscos associats](#), anomenat CRÍTIC (2017-2020), entre d'altres.

Les característiques socio-demogràfiques i territorials de Montornès han determinat el l'enfocament i el procés d'elaboració del Pla director de foment de la solidaritat i cooperació (2018-2022). Tal i com descriuen les dades del municipi, Montornès compta amb una població de 16.265 habitants ([Ajuntament de Montornès del Vallès, 2018](#)) amb una estructura d'edats relativament jove (mitjana d'edat d'uns 38,2 anys) caracteritzada per orígens molt diversos² i una marcada dispersió del nucli urbà, entre el nucli central de població (Montornès Centre) i el nucli situat al nord (Montornès Nord). Aquesta realitat ha plantejat el repte d'articular un procés d'elaboració del Pla inclusiu per capturar la diversitat de perspectives i sensibilitats de la població.

² S'estima que aproximadament el 14% de la població té nacionalitat estrangera. Per procedències, de major a menor trobem: Marroc amb un 8,2% de la població del municipi un 27,07 % de la població a Montornès Nord), Gàmbia (1,02%), Romania (0,8%), Equador (0,5%) i Argentina (0,5%). D'altra banda es constata que la major part d'aquesta població es concentra en el barri de Montornès Nord. Actualment si bé les migracions internes segueixen sent importants, el saldo és similar a zero. Les dades estadístiques també revelen que la població de Montornès del Vallès té un nivell d'estudis més baix que el promig de la comarca i província, amb una proporció del 25% de la població adulta que té estudis secundaris i entorn el 10% amb estudis superiors (Font: Diba 2007 i Estudi del Projecte Educatiu de Ciutat de Montornès del Vallès, 2014).

Els tres objectius identificats del procés d'elaboració del PDSC de Montornès (2018-2022) han servit per formular les línies estratègiques d'actuació:

- a) Identificar els reptes i oportunitats pel període 2018-2022 en l'àmbit del foment de la solidaritat i la cooperació internacional.
- b) Establir les prioritats estratègiques de la política de cooperació municipal per al període 2018-2022 a integrar en el Pla.
- c) Establir els mitjans i recursos necessaris per al desplegament i gestió del Pla, inclosos els processos i espais de participació i coordinació.

Aquest procés s'ha desplegat en tres fases tal i com s'explica en l'annex 1.

La primera fase ha estat de concreció del disseny del procés participatiu amb l'equip tècnic dels departaments de Cooperació i de Participació de l'ajuntament.

En la segona fase s'han establert espais de consulta i participació amb els agents del municipi per a elaborar el diagnòstic, entendre els antecedents i aglutinar la memòria de la solidaritat i cooperació del municipi.

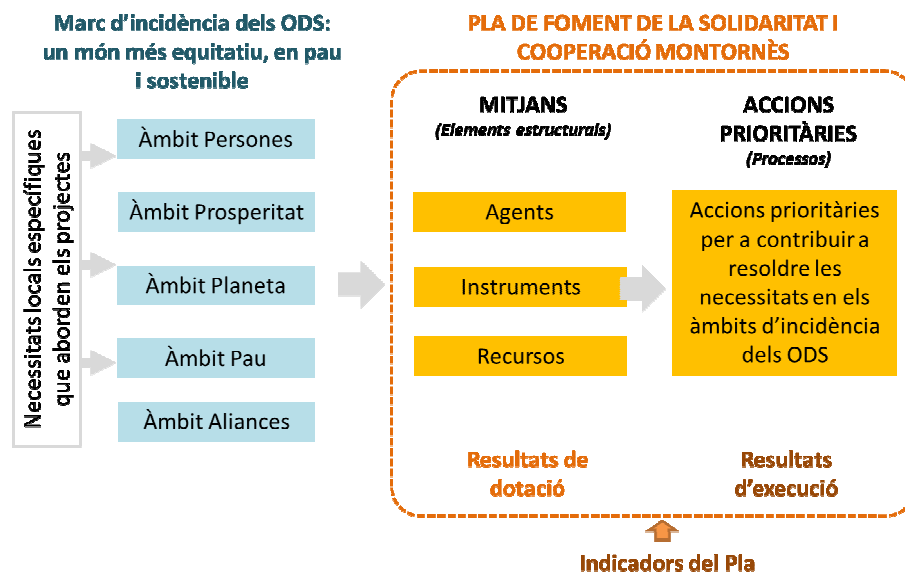
En la tercera i última fase, a partir de les reflexions generades en els espais de participació establerts, les contribucions de l'àrea de cooperació i les aportacions del govern local, s'ha concretat la visió i missió del Pla i formulat les prioritats estratègiques d'acció per als propers quatre anys.

Un dels principals resultats del diagnòstic portat a terme en la primera fase del procés ha estat la constatació de l'existència d'un teixit associatiu ric, diversificat i actiu que aplega el conjunt d'interessos (p.e. ,culturals, educatius, esportius, gremials, civils i altres) de la seva població. Aquest teixit que constitueix el principal actiu de la mobilització social al municipi, si bé no compta en l'actualitat amb entitats de cooperació al desenvolupament, si que porta a terme iniciatives de solidaritat (p.e., campanyes) amb col·lectius de persones i territoris vulnerables i es sent identificat amb els valors de la cooperació, projectant el seu interès de donar continuïtat i ampliar les iniciatives que s'han impulsat en diferents moments.

Pel que fa als antecedents històrics de la cooperació al desenvolupament del municipi (annex 2), destacar les experiències d'agermanaments d'Amgala al Sàhara Occidental i a Villanueva a Nicaragua, en el marc dels quals tant l'ens local (a través de diferents àrees) com entitats de cooperació al desenvolupament (ara inexistents) van portar a terme iniciatives de cooperació internacional. Aquestes experiències junt amb els nous programes de suport als ens locals d'organismes com ara la Diputació de Barcelona i el Fons Català de Cooperació obren també noves oportunitats de cooperació tècnica en el marc del valor afegit de les polítiques municipals de Montornès del Vallès.

Així doncs, l'enfocament i continguts d'aquest Pla donen resposta a aquestes dues oportunitats. 1) **plantejar una estratègia de desplegament de la política de cooperació progressiva** per a generar paulatinament condicions que afavoreixin la mobilització organitzada de la ciutadania i, 2) **impulsar la cooperació tècnica municipal** enfortint la coherència de polítiques i buscant sinèrgies amb la resta d'àrees i departaments de l'Ajuntament.

Per a desplegar aquests objectius, el Pla defineix el marc d'incidència de les iniciatives de solidaritat i cooperació que sorgiran durant la seva vigència (marc dels Objectius de Desenvolupament Sostenible), estableix els elements configuratius de la política de foment de la solidaritat i cooperació (agents, instruments i recursos), identifica línies d'acció prioritàries i estableix els mecanismes de seguiment i avaluació que possibilitin una millora continua i una gestió eficaç de la política de cooperació.

El document que us presentem s'estructura en set grans apartats. El primer és la introducció. El segon és el marc d'incidència que representa el paraigua en el qual s'emmarquen les iniciatives de solidaritat i cooperació. En el tercer es presenta la Missió, visió i principis. En el quart es plantegen els elements vertebradors o constitutius de la política local de foment de la solidaritat i cooperació (agents, instruments i recursos). En el cinquè es presenten les línies d'acció prioritàries per als quatre anys. En el sisè apartat es plantegen els instruments de seguiment i avaluació. Per últim, es descriu l'estratègia de comunicació del propi Pla.

Així doncs, el PDSC 2018-2022, proposa aprofundir en la configuració d'un model de cooperació municipalista descentralitzada, que sigui rellevant i coherent amb el valor afegit del teixit associatiu solidari de Montornès del Vallès per abordar els reptes de futur de la ciutat en la construcció d'un municipi i un món més just i solidari.

2. Marc d'incidència: els Objectius de Desenvolupament Sostenible

Les necessitats i els reptes per als quatre propers anys que vol abordar el Pla Director de Foment de la Solidaritat i Cooperació al Desenvolupament (2018-2022) s'emmarquen en els **Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS)**³. En total son 17 objectius orientats a l'acció, concisos i fàcils de comunicar i universalment aplicables que introdueixen una sèrie de metes específiques en les dimensions socials, econòmiques i ambientals ampliant així la voluntat de construir societats més pacífiques i inclusives per a un desenvolupament sostenible⁴.

Els ODS, abasten de manera integral i universal els reptes del desenvolupament humà i la seva sostenibilitat en el límits del planeta.

La localització dels ODS⁵

Les ciutats i els municipis **representen un espai clau per a la implementació dels ODS** ja que tenen metes directa o indirectament relacionades amb el treball diari dels governs i agents locals⁶, esdevenint aquests catalitzadors del canvi i actors fonamentals per fer que l'Agenda 2030 que parteix d'una visió global miri cap a una realitat local.

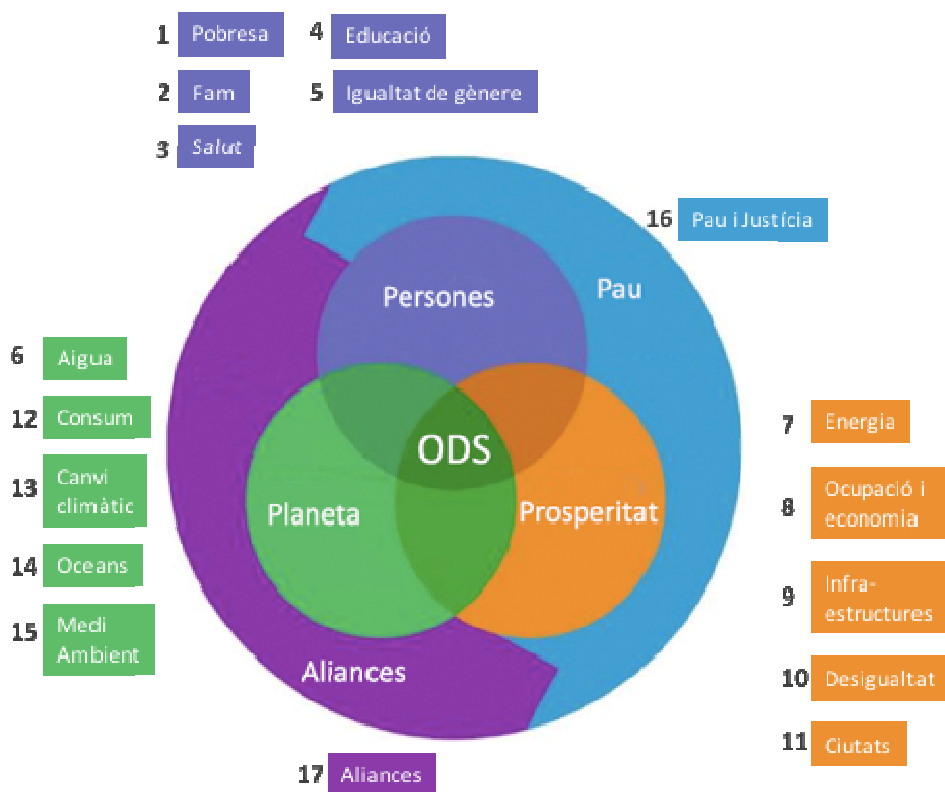
³Es tracta d'un conjunt d'objectius globals establerts per l'Organització de les Nacions Unides (ONU) que s'orienten a **eradicar la pobresa, protegir el planeta i assegurar la prosperitat per a totes les persones**. Els 17 objectius engloben el conjunt d'eixos d'acció per assolir un desenvolupament sostenible a través de la implementació de l'Agenda 2030, aprovada el 25 de setembre del 2015 per l'ONU. <https://www.un.org/sustainabledevelopment/es/la-agenda-de-desarrollo-sostenible/>

⁴S'entén per desenvolupament sostenible aquell tipus de desenvolupament humà que és capaç de satisfer les necessitats actuals tenint em compte el medi ambient, és a dir, sense comprometre els recursos naturals i les possibilitats de desenvolupament de les futures generacions

⁵ [Roadmap for Localizing the SDGs: Implementation And monitoring at Subnational level](#)

⁶el 65 per cent de l'Agenda 2030 no es pot assolir plenament sense la participació d'actors urbans i locals.

El marc d'incidència d'aquest Pla, posa el focus en les cinc dimensions crítiques del desenvolupament humà sostenible, en les quals s'emmarca l'Agenda 2030 que inclou els 17 ODS: **persones, planeta, prosperitat, pau i aliances**.

1. Persones

Totes les persones han de tenir **les necessitats bàsiques cobertes i garantit un ambient sa i digne**. Això inclou assegurar una alimentació nutritiva, accés a l'atenció mèdica, el dret a l'escolarització i a una educació de qualitat, trencant barreres i qualsevol forma de discriminació, per raó de gènere, país d'origen, classe social, sexe, ètnia, religió, etc. Les accions de solidaritat i cooperació poden estar orientades a:

1.1 Facilitar la cobertura de les necessitats humanes bàsiques d'alimentació i nutrició, higiene, allotjament i seguretat de les persones durant totes les etapes de la vida.

1.2 Facilitar l'accés universal i no discriminatori als serveis de bàsics de salut, que

inclogui la planificació familiar, informació i educació i fomenti la salut sexual i reproductiva.

1.3 Impulsar el dret a l'educació pública i de qualitat de totes les persones i en totes les etapes educatives.

1.4 Impulsar processos d'apoderament de les dones per reforçar la seva capacitat d'exigir els seus drets i combatre tota forma de discriminació i violència per raó de gènere.

2. Prosperitat

Assegurar que totes les persones puguin **assolir una vida pròspera i que tot progrés econòmic, social i tecnològic es doni en harmonia amb el nostre entorn**, exigeix un canvi en els patrons de producció i consum d'aigua i energia, que no esgotin els recursos naturals per a les generacions futures. Així mateix, és important fomentar el treball decent, especialment per al jovent i potenciar, promoure la inclusió social, econòmica i política de totes les persones, independentment de la seva condició i facilitar l'acollida de persones refugiades. Les accions de solidaritat i cooperació poden estar orientades a:

2.1 Facilitar l'accés i ús d'energies renovables i millorar l'eficiència energètica

2.2 Promoure el treball digne, equitatiu i inclusiu sense cap tipus de diferenciació per qüestions de gènere, edat o condició física.

2.3 Promoure la integració, autonomia personal i la igualtat d'oportunitats de les persones immigrades per tal de construir una societat inclusiva i cohesionada.

2.4 Promoure l'economia Social i Solidària en els àmbits de l'administració municipal, per tal de protegir i promoure els drets humans en la contractació pública

3. Planeta

Protegir el planeta de la seva degradació per a la nostra generació i les properes, mitjançant un canvi en els patrons actuals de consum i de producció, la gestió sostenible dels

recursos naturals i l'adopció de mesures urgents contra el canvi climàtic. Les accions de solidaritat i cooperació poden estar orientades a:

3.1 Promoure el consum responsable, amb mesures de contractació pública social i sostenible per reduir l'impacte ambiental associat a l'activitat municipal

3.2 Millorar l'educació, la sensibilització i la capacitació en relació al canvi climàtic, consum responsable, els residus, la gestió de l'aigua, etc. i promoure estratègies d'adaptació i lluita contra el canvi climàtic.

3.3 Impulsar accions de conservació i protecció del medi per fer front als reptes globals de la conservació i l'ús sostenible de la diversitat biològica i els recursos naturals i la gestió sostenible dels ecosistemes.

4. Pau

Fomentar **societats pacífiques, justes i inclusives, lliures de por i violència, on es respecten els drets fonamentals** és el principal objectiu que es persegueix. Les accions que s'emmarquen en aquest àmbit estan orientades a la protecció i la garantia del gaudi dels Drets Humans, individuals i col·lectius, amb especial èmfasi en els sectors de la població més vulnerables, garantir l'adopció de decisions inclusives, participatives i representatives, un accés a una identitat jurídica per a tothom i l'accés públic a la informació i la creació d'institucions eficaces, responsables i inclusives a tots els nivells. Davant l'actual situació d'emergència que ha obligat a milers de persones a patir el desplaçament forçat, fruit de les greus vulneracions de drets humans, amb aquest pla es vol reforçar el **suport a entitats i associacions que treballen tant des de l'assistència en les rutes de fugida o trànsit, com amb les entitats que ja estan treballant amb persones refugiades** a casa nostra, des de l'acollida, atenció mèdica i psicològica i jurídica. Les accions de solidaritat i cooperació poden estar orientades a:

4.1 Ampliar les capacitats de les institucions públiques, entitats i associacions en drets humans, valors humanitaris i solidaritat i educació per a la pau.

4.2 Incrementar la sensibilització i mobilització social del jovent i infants per a transformar actituds i comportaments en pro de la convivència, per crear societats pacífiques i inclusives.

4.3 Ampliar les capacitats de les institucions públiques locals i les organitzacions de la societat civil per millorar la seva eficiència i eficàcia.

4.4 Reforçar les accions de sensibilització i solidaritat envers les persones refugiades, i incrementar el suport a entitats i associacions especialitzades en la protecció i l'assistència a les persones sol·licitants d'asil i refugiades

5. Aliances

Mobilitzar els **recursos i agents necessaris per a enfortir l'Aliança Global per al desenvolupament sostenible** centrada en les necessitats dels més vulnerables i amb a participació de tots. Reforçar el treball en xarxa entre entitats, persones i administracions públiques esdevé crucial a l'hora assolir un major impacte social i promoure canvis reals per un desenvolupament humà sostenible. Les accions de solidaritat i cooperació poden estar orientades a:

5.1 Vetllar pel compliment dels compromisos adoptats en relació a l'AOD, fins assolir l'objectiu del 0,7% dels recursos municipals i mobilitzar recursos financers addicionals.

5.2 Millorar la coherència de les polítiques públiques en relació als reptes de l'Agenda 2030.

5.3 Encoratjar i promoure la constitució d'aliances eficaces entre l'àmbit públic, el teixit associatiu i el sector privat i la creació de noves i innovadores formes de partenariat

3. Visió, missió i principis

Visió

Montornès compta amb una ciutadania apoderada que viu la solidaritat i es mobilitza i participa de manera activa per millorar la convivència i fer una societat més justa i igualitària, i compromesa amb els valors de la solidaritat, la cooperació, la pau i els drets humans.

El foment de processos i iniciatives de solidaritat i cooperació reverteix doncs en una ciutadania cada vegada més apoderada i mobilitzada per a un desenvolupament sostenible a Montornès

Missió

Amb aquest efecte amb el Pla director es vol fomentar l'apoderament de la ciutadania de Montornès promovent els valors de la solidaritat, la responsabilitat en un món global, la igualtat entre les persones i el respecte a les diferències com a estratègia de reducció de les desigualtats i la transformació social en el marc d'incidència del Objectius de Desenvolupament Sostenible.

Les Institucions públiques, informades, responsables i eficaces, a través del foment de l'associacionisme, de l'esport, la promoció de la cultura, l'educació formal i no formal, l'educació en el lleure, la dinamització juvenil, l'impuls de comerç, etc., acompanya, facilita i promou aquelles accions i iniciatives individuals o de les entitats que conformen el teixit associatiu de Montornès.

Principis de bon govern

Els principis que fonamenten les prioritats d'aquest Pla Director responen als principis sectorials de la cooperació oficial al desenvolupament establerts per la [Llei 26/2001 de Cooperació per al Desenvolupament](#), recullen els compromisos del govern local a través del Pla d'Actuació Municipal (2016-2019) per millorar l'eficàcia i la qualitat de la cooperació internacional i s'articulen als principis de la qualitat democràtica, la transparència i el bon govern desplecats per la [Llei 19/2014 de transparència, accés a la informació pública i bon govern](#):

- Coherència del conjunt de les polítiques públiques municipals amb els valors de la responsabilitat global, la cooperació i la solidaritat.
- Alineació amb les visions, prioritats i necessitats de desenvolupament de la societat civil i amb les estratègies dels governs locals i institucions democràtiques del sud global.
- Descentralització, qualitat democràtica i bon govern garantint la col·laboració i complementarietat entre els poders públics i la societat civil.
- Transparència i informació en la gestió de la política i actuacions de cooperació al desenvolupament i rendició de comptes dels agents que hi participen.
- Gestió pública eficaç i eficient a través d'instruments de planificació, seguiment i avaluació que portin a la generació d'aprenentatges i a l'assoliment dels resultats esperats.
- Proximitat, accessibilitat, i sensibilitat a les necessitats ciutadanes i facilitació de la seva participació en la gestió municipal

4. Elements vertebradors: els agents, els instruments i els recursos

4.1 Els agents

A Montornès, els agents de la cooperació al desenvolupament són tots aquells que promouen els valors de la solidaritat entre la ciutadania del municipi i/o desenvolupen accions de cooperació internacional des del mateix. Específicament hi trobem la ciutadania (a través d'associacions o entitats del municipi en tot el ventall d'àmbits d'acció existent així com col·lectius emergents de persones amb interessos comuns), l'Ajuntament de Montornès amb el conjunt d'equipament i serveis que gestiona, i els organismes públics mancomunats dels quals el municipi en forma part.

En el marc d'aquest Pla Director també es consideraran altres agents institucionals, privats o socials que puguin expressar el seu interès de participació en accions i processos de solidaritat i cooperació promoguts des del municipi (p.e., universitats, agents privats i gremis professionals, organismes públics especialitzats (p.e., en l'àmbit de la salut entre d'altres), etc.

a) La ciutadania: associacions i col·lectius emergents

Són les entitats arrelades i actives en el municipi que tenen interès per impulsar iniciatives de foment solidaritat entre la ciutadania a través dels seus objectius fundacionals. S'hi inclouen les associacions de dones, les associacions culturals, les de foment de l'educació en el lleure i dinamització juvenil, les associacions de foment de l'esport, les associacions de veïns i els gremis professionals, entre d'altres.

Les activitats que poden promoure són tant de sensibilització i incidència per a un món més just i equitatiu, com d'educació pel desenvolupament en el municipi. També s'hi inclouen totes aquelles entitats que tingui interès per dur a terme projectes de cooperació internacional o de resposta a les necessitats d'acció humanitària en situacions d'emergència o crisis de llarga durada derivades de desastres naturals, conflictes, etc.

Es tracta dels col·lectius de persones no associades que impulsen i s'articulen a iniciatives de solidaritat i de cooperació, com per exemple, el jovent, els col·lectius de persones migrades i les persones grans entre d'altres. Les circumstàncies i especificitats que fan que col·lectius com aquests interaccionin i es mobilitzin fora de l'àmbit associatiu planteja la necessitat de trobar nous canals de suport a les seves iniciatives de solidaritat i cooperació.

b) L'ens local⁷

L'Ajuntament de Montornès del Vallès, inclou el conjunt d'àrees i departaments de l'ens públic. Entre aquests, l'Àrea de Ciutadania té la funció d'impuls i gestió de la política de solidaritat i cooperació a través del desplegament d'aquest Pla.

⁷ També es consideren els equipaments municipals (p.e., biblioteca, equipaments de dinamització juvenil, etc.) així com aquells que són de gestió supra-municipal (p.e., centres educatius, escola de música, dansa i aula de teatre, centre d'atenció de la salut, casals de gent gran, etc.).

La cooperació tècnica municipal és una eina de solidaritat entre municipis (FCCD, 2018⁸), que pot contribuir a la consecució dels ODS. Aquesta cooperació facilita l'intercanvi de coneixements, tecnologies i experiències dels diferents serveis municipals, contribueix a la millora de les capacitats d'organització i la qualitat dels serveis públics d'ajuntaments de països tercers. El principal motor d'aquest tipus d'iniciativa són els equips tècnics de totes àrees i tots els serveis de l'Ajuntament.

El taller organitzat amb diferents àrees de l'ajuntament va representar una bona oportunitat per identificar els serveis que fan les diferents àrees de l'ajuntament de Montornès i que constitueixen àmbits potencials de cooperació tècnica les actuacions que incideixen en els diferents ODS (Veure Annex 4).

c) Organismes mancomunats

També s'inclouen organismes mancomunats que impulsen la cooperació descentralitzada dels governs locals, com ara són la Diputació de Barcelona i el Fons Català de Cooperació al Desenvolupament.) així com les xarxes de governs i administracions locals que vetllen per la coordinació, intercanvi 'experiències i generació d'aprenentatges en l'àmbit de la cooperació al desenvolupament en qualsevol dels tres instruments (sensibilització i EpD, cooperació internacional i acció humanitària).

En el marc del context descrit en la introducció d'aquest document, el principal objectiu d'aquest Pla Director pel que fa els agents de la solidaritat i la cooperació és el d'incentivar l'impuls i la participació dels ciutadans/es de Montornès del Vallès en iniciatives de solidaritat i cooperació al desenvolupament. Per fer-ho s'identifica la necessitat de promoure la generació de propostes dels agents, d'incentivar la participació dels ciutadans/ es, de fomentar la seva formació en els temes i competències claus, de consolidar el Consell Municipal de Solidaritat i Cooperació com espai de diàleg i aprenentatge així com de promoure aliances socials i tècniques que possibilitin el desplegament de les iniciatives locals. També s'identifica la necessitat de que l'Ajuntament continuï participant de xarxes tècniques i de governs locals promogudes des dels organismes mancomunats com ara la Diputació de Barcelona (p.e., Xarxa de Ciutats Defensores del Drets Humans) i el Fons Català de Cooperació al Desenvolupament (p.e., grups tècnics de treball en diferents països). Impulsar la formació del personal tècnic de l'Ajuntament en l'àmbit de la cooperació tècnica municipal resulta una necessitat per millorar la coherència i complementarietat de les polítiques locals.

4.2 Els instruments

⁸ FCCD (2018). Guia metodològica per a la identificació i implementació d'accions de cooperació tècnica municipal (CATALÀ)

Els instruments de cooperació que aquest Pla Director pretén desplegar de manera progressiva són els establerts per la [Llei 26/2001](#) de Cooperació al Desenvolupament:

- La sensibilització social i l'educació per al desenvolupament al municipi,
- La cooperació tècnica internacional, a iniciativa dels agents de la cooperació o del propi Ajuntament, i
- L'ajut humanitari, incloent el d'emergència i el general.

Per garantir un satisfactori desplegament dels instruments cal generar les condicions per a què els agents de la cooperació de Montornès puguin canalitzar els valors i iniciatives de solidaritat.

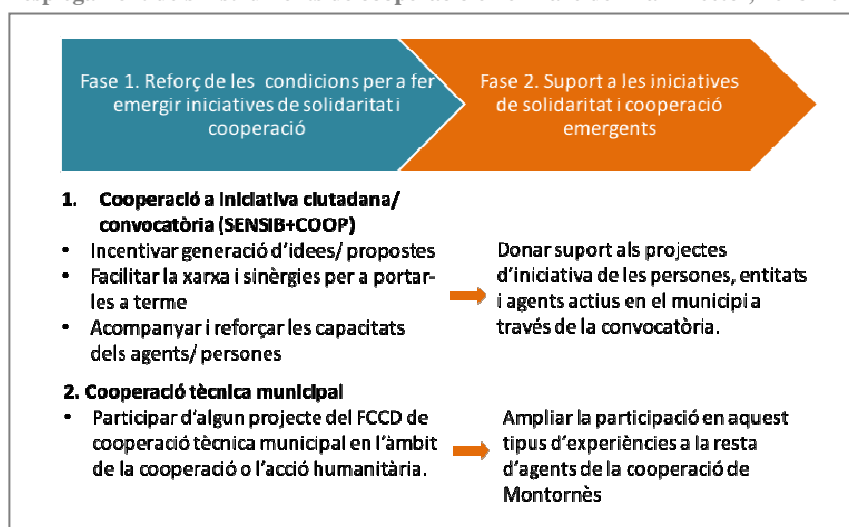
La sensibilització, incidència i l'educació pel desenvolupament humà sostenible (EpD) constitueix una prioritat davant la necessitat d'enfortir els valors de la responsabilitat global, la solidaritat i la convivència de la ciutadania a Montornès. En particular per apoderar determinats grups com son el jovent i infants. D'altra banda, l'impuls de la cooperació internacional per part dels agents presenta el repte de possibilitar la creació de noves aliances tant al nord com al sud, la creació d'espais de treball i avaluació conjunts, així com el domini dels instruments de gestió de projectes internacionals. L'impuls a la cooperació tècnica municipal, com instrument de solidaritat i intercanvi de coneixements, tecnologies i experiències amb municipis de diferents països. Els actors implicats en la cooperació tècnica municipal són els equips tècnics dels departaments i àrees de l'Ajuntament, la gerència dels departaments o àrees municipals i el departament de Cooperació Internacional (en aquest cas de l'Àrea de Ciutadania), amb la co-participació d'empreses públiques de serveis, universitats i centres de recerca, sindicats, o altres institucions. Per últim, per a donar resposta a situacions d'emergència de poblacions afectades per conflictes i guerres, i catàstrofes naturals, i donar suport a les persones refugiades i desplaçades dels seus països d'origen es fomentarà la coordinació dels agents de Montornès amb la resta d'agents institucionals i de l'àmbit associatiu que hi intervenen.

L'estratègia de desplegament d'aquests instruments es planteja en dos fases. En una primera fase es prioritzarà la creació de les condicions per a fer emergir, inicialment, iniciatives de sensibilització i EpD a iniciativa dels agents de cooperació, així com l'impuls de la cooperació tècnica municipal a través dels processos i instruments facilitats pels organismes mancomunats, com ara el Fons Català de Cooperació i la Diputació de Barcelona. En el primer àmbit, l'objectiu és facilitar als agents l'acompanyament tècnic per a operativitzar les idees i iniciatives que sorgeixin, donant suport a la seva concepció, formulació, generació d'aliances, execució i avaluació. També es podran acompanyar iniciatives de cooperació internacional i acció humanitària que puguin plantejar determinats agents. En el segon àmbit, l'objectiu és generar oportunitats de cooperació tècnica municipal i teixir sinèrgies tècniques amb les àrees i serveis de l'Ajuntament que puguin estar interessats en participar d'aquestes iniciatives. En aquesta línia l'objectiu és fomentar la coherència de polítiques i la contribució del conjunt de l'ens local als Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) de les Nacions Unides. Es considerarà de manera especial les oportunitats de cooperació tècnica que puguin sorgir en el marc dels

agermanaments que Montornès manté amb la daira d'Amgala a la República Àrab del Sàhara Democràtic (RASD) i amb el municipi de Villanueva a Nicaragua, així com aquelles que s'impulsin des dels organismes mancomunats dels quals Montornès hi participa (Diputació de Barcelona i Fons Català de Cooperació).

En una segona fase de desplegament del Pla, l'objectiu és seguir donant suport a les iniciatives dels agents de la cooperació en el marc de les condicions generades en la primera fase, tant de sensibilització i Epd com aquelles de cooperació internacional i acció humanitària, consolidant l'ús dels instruments de gestió per part dels agents.

Desplegament dels instruments de cooperació en el marc del Pla Director, 2018-2022

D'altra banda, pel que fa la gestió del propi Pla, es consideren tots aquells instruments que permeten el seu desplegament al llarg dels quatre anys de vigència i que s'orienten a garantir l'assoliment dels resultats esperats. Ens referim a les programacions anuals, les avaluacions anuals de resultats d'execució i els instruments de gestió de les subvencions amb concurrència i sense concurrència, entre altres.

4.3 Els recursos

La dotació econòmica anual de la política de cooperació internacional de Montornès ha de permetre l'assoliment dels compromisos i objectius que aquest Pla Director estableix. D'altra banda, la resta de recursos públics ha de possibilitar l'impuls de polítiques públiques i mesures de govern coherents amb els valors de la responsabilitat global, la solidaritat i la cooperació.

La dotació econòmica anual per al desplegament de la política de cooperació s'ajustarà progressivament i podrà incrementar-se per assolir el 0,7% dels ingressos propis de l'Ajuntament⁹ en el termini d'aquest Pla. Aquests recursos es destinaran a impulsar les iniciatives de cooperació dels agents i els processos de cooperació tècnica municipal. Durant la vigència del Pla, es garantirà la provisió de recursos humans, econòmics i logístics suficients al departament de Cooperació Internacional per atendre les prioritats establertes en el Pla.

⁹La metodologia d'estimació seguirà els criteris de càlcul de [l'informe sobre el càlcul de les aportacions en concepte de 0,7%](#) del FCCD.

5. Identificació dels objectius estratègics i línies d'acció prioritàries

Aquest Pla preveu desplegar els 3 objectius estratègics descrits (pàg.5) en el marc d'incidència de les 5 dimensions de l'Agenda 2030 (persones, planeta, prosperitat, pau i aliances) que inclou els 17 ODS descrits. En aquest sentit s'estableixen 10 línies d'acció prioritàries de les quals sis corresponen als agents, tres als instruments de cooperació i una als recursos. Les línies d'acció es canalitzen a través d'un total de 33 accions, (20 vinculades als agents, 10 als instruments i 3 als recursos). A l'Annex 5 es fa una proposta de matriu per orientar el desplegament d'aquest Pla a través de programacions anuals. A l'Annex 6 es plantegen una sèrie d'indicadors per fer el seguiment del desplegament de les accions i una avaluació externa al final dels quatre anys.

5.1 Els agents

A1. Per incentivar a la ciutadania a impulsar i participar en iniciatives de solidaritat i cooperació.

A1.1 Elaborar una estratègia comunicativa per impulsar el Pla.

A1.2 Mantenir un punt d'informació del departament de Cooperació Internacional a la Fira d'Entitats i altres espais exposant les iniciatives ciutadanes de solidaritat i cooperació que s'estan portant a terme per part de les entitats del municipi impulsant la seva participació i presència a la Fira o espais específics.

A1.3 Continuar amb les campanyes de sensibilització i incidència entorn a temàtiques rellevants i dies assenyalats fent costat a les iniciatives de col·laboració entre els agents (dia internacional dels drets humans, de la pau, del medi ambient, de la dona, dels refugiats, etc.).

A1.4 Promoure la participació de la ciutadania en les campanyes de solidaritat i cooperació de les entitats del municipi donant suport tècnic, logístic i/ o econòmic per a la gestió d'aquests processos participatius. Cal parar atenció en col·lectius amb poca trajectòria associativa.

A2. Per impulsar les iniciatives de foment de la solidaritat i de cooperació internacional del jovent.

A.2.1. Donar suport a les persones joves que participen d'experiències de solidaritat i cooperació per assegurar la seva continuïtat facilitant espais on presentar la seva experiència (xarxes socials, estratègies de comunicació, espais de treball-Consell de cooperació) .

A.2.2. Promoure activitats puntuals en els espais educatius, de dinamització juvenil i de promoció cultural del municipi que culminin en experiències vivencials en l'àmbit de la solidaritat i la cooperació (tallers de graffit, de rol, d'il·lustracions, als instituts, amb el grup de teatre social del Satèl·lit, grups de joves de l'escola de música, dansa i aula teatre, etc).

A.2.3. Dotar de recursos tècnics, logístic i/o econòmics a les iniciatives d'incidència, sensibilització i EpD que s'impulsin des dels centres educatius del municipi tant de primària com secundària (p.e. treball de síntesi i de recerca de secundària i batxillerat.)

A3. Per enfortir les capacitats dels agents de la cooperació per una cooperació transformadora.

A3.1 Identificar les seves necessitats específiques de formació de les persones impulsores d'iniciatives de solidaritat i cooperació per facilitar el seu desplegament.

A3.2 Facilitar l'acompanyament tècnic a les entitats i persones que vulguin impulsar iniciatives de solidaritat i cooperació, orientant-los en el plantejament de propostes de sensibilització, EpD i cooperació internacional, així com en aspectes de la pròpia gestió dels projectes.

A3.3 Posar a disposició de la ciutadania i dels agents de cooperació elements i materials que puguin ser d'interès per a l'impuls d'iniciatives de sensibilització, EpD i cooperació.

A3.4 Fomentar la presentació i intercanvi d'experiències de cooperació per identificar bones pràctiques amb motiu de generar sinèrgies compartides i aprenentatges comuns.

A4. Per afavorir la col·laboració i complementarietat entre els membres del Consell Municipal de Solidaritat i Cooperació, enfortint vincles i sinèrgies cap a l'aprenentatge col·lectiu.

A4.1. Impulsar la incorporació de nous agents de la cooperació de Montornès al Consell Municipal de Solidaritat i Cooperació per ampliar la seva base representativa.

A4.2. Realitzar una identificació participativa de necessitats en l'impuls d'iniciatives de solidaritat i cooperació entre els agents que componen el Consell Municipal de Solidaritat, dissenyant un programa anual d'activitats del Consell que enforteixi els vincles de coneixença mútua.

A5. Per millorar la coherència de les polítiques municipals i fomentar la coordinació entre serveis, departaments i àrees municipals.

A5.1 Continuar amb la incorporació de requisits de responsabilitat global en els procediments i plecs de contractació pública a través del grup impulsor de contractació vinculat a l'ESS.

A5.2 Incentivar la participació dels departaments i serveis municipals en projectes de cooperació tècnica municipal a través dels instruments i marcs desenvolupats per organismes especialitzats (p.e., el Fons Català de Cooperació al Desenvolupament).

A5.3 Continuar amb iniciatives d'incidència política en l'àmbit dels drets humans, la pau, la sostenibilitat global i la cooperació internacional, a través dels canals establerts com l'aprovació de mocions plenàries.

A5.4 Potenciar la transversalització dels paradigmes transformadors del desenvolupament sostenible (p.e., enfocament de drets humans, enfocament d'equitat de gènere, marc dels Objectius de Desenvolupament Sostenible, etc.) tant en els instruments i iniciatives de solidaritat i cooperació com en la resta de polítiques i serveis municipals.

A6. Per reforçar el treball en xarxa de l'ajuntament amb altres municipis i organitzacions de governs locals.

A6.1 Participar activament en els espais de treball en xarxa dels organismes mancomunats (p.e., grups de treball del Fons Català de Cooperació i Diputació de Barcelona¹⁰) que promouen processos de cooperació internacional.

A6.2 Participar en iniciatives de cooperació tècnica municipal en col·laboració amb altres municipis i a través d'estratègies conjuntes de cooperació facilitades pels organismes mancomunats (Fons Català de Cooperació i Diputació de Barcelona).

A6.3 Impulsar la xarxa de comerç just Cafè Ciutat de la que forma part el municipi a través del Cafè Montornès.

5.2 Els instruments

A.7 Per a impulsar les iniciatives de sensibilització, EpD i cooperació per part de la ciutadania de Montornès

A7.1. Adequar l'abast, prioritats i instruments de la convocatòria de subvencions municipal amb concurrència als lineaments d'aquest Pla Director ampliant els agents destinataris de les subvencions.

A7.2. Impulsar les iniciatives de sensibilització i cooperació dels agents de Montornès acompanyant-los en les diferents fases del projecte. Incloure iniciatives de grups de joves que culminin amb experiències vivencials (en concordança amb la l'actuació A3.2).

A7.3 Possibilitar la generació d'aprenentatges sobre les iniciatives de solidaritat i cooperació de la ciutadania a través de mecanismes com ara el retorn de la valoració dels projectes presentats a la convocatòria de subvencions, presentacions de les iniciatives en el Consell Municipal de Solidaritat i Cooperació, avaluacions finals, etc.

A7.4. Impulsar la difusió de les iniciatives de solidaritat i cooperació de la ciutadania a través de jornades obertes, sessions del Consell Municipal de Solidaritat i Cooperació, Fira d'entitats, entre altres. (en concordança amb la l'actuació A1.2).

¹⁰En el marc del seu [Pla Estratègic de Relacions Internacionals 2017-2020 \(DIBA, 2017\)](#) .

A.8. Per a impulsar la cooperació tècnica municipal contribuint a la qualitat democràtica i dels serveis públics d'altres governs locals

A.8.1. Identificar i valorar les oportunitats existents en els dos agermanaments existents d'obrir processos de cooperació tècnica directa en el marc d'estratègies de coordinació supramunicipal emergents, p.e., elaboració del Pla Estratègic generat per la Coordinadora Catalana d'Ajuntaments Solidaris amb el Poble Sahrauí (CCASPS) a través del FCCD.

A.8.2 Enfortir les capacitats de les àrees i departaments de l'ajuntament (incloent el departament de Cooperació Internacional) sobre la cooperació tècnica municipal fomentant la seva participació en actes i jornades organitzades per organismes supramunicipals així com a través d'accions formatives.

A.8.3 Aprofitar les oportunitats que els organismes mancomunats generen per a què àrees i departaments municipals participin d'experiències de cooperació tècnica municipal en xarxa (en concordança amb la l'actuació A6.2).

A9. Per a seguir contribuint de manera coordinada a les emergències i a les necessitats d'ajut humanitari

A9.1 Seguir responent a les crides d'ajut humanitari del Fons Català de Cooperació al Desenvolupament (FCCD), del Comitè Català d'Ajut Humanitari d'Emergència (CAHE), mantenint la coordinació amb la resta d'agents.

A9.2 Impulsar iniciatives de la ciutadania de Montornès de crida a la solidaritat en el marc de campanyes d'emergència i acció humanitària d'entitats.

A9.3 En el marc de la crisi dels refugiats, impulsar accions de sensibilització de la ciutadania del municipi i informar sobre les accions que l'ajuntament està portant a terme.

5.3 Pressupost

A10. Per a garantir els recursos suficients per al desplegament eficaç de les prioritats establertes

A10.1 Realitzar un pressupost anual ajustat a les necessitats d'impuls de les iniciatives de cooperació dels agents de Montornès, incloent les municipals, i que permeti desplegar les prioritats establertes en cada un instruments de cooperació (cooperació internacional, sensibilització i educació pel desenvolupament, i ajut humanitari).

A10.2 Participar de les convocatòries d'ajuts tècnics i econòmics de la Diputació de Barcelona i altres organismes supramunicipals orientades a la planificació, implementació i avaluació estratègica de les polítiques locals de cooperació internacional. El catàleg de DIBA possibilita també programar accions i plans d'EpD i participar de projectes en xarxa.

A10.3 Explorar oportunitats de participació en xarxes tècniques i de governs locals rellevants en el marc de les prioritats d'aquest Pla Director que facilitin recursos tècnics, de coneixement i/o econòmics per abordar seu desplegament dels seus eixos d'acció.

6. Seguiment i avaluació

Planificació i seguiment anual

La presentació de **plans anuals** que despleguin els compromisos establerts en aquest Pla Director i que concretin la dotació pressupostària anual permetrà programar i executar les accions especificades. A finals de cada any es realitzarà el seguiment del grau d'execució i resultats dels plans anuals a través del balanç de les accions realitzades. Això permetrà identificar mesures de reorientació i elaboració del pla de la següent anualitat.

El **departament de Cooperació Internacional** convocarà a finals d'any el **grup motor/impulsor del Pla**¹¹ a una sessió tècnica de seguiment anual. El departament de Cooperació Internacional recollirà prèviament les dades dels indicadors d'execució i resultats establerts i les presentarà en aquesta sessió dinamitzant l'anàlisi i reflexió del grup motor i apuntant a la identificació d'aprenentatges i consideracions de cara a la planificació anual següent. Amb les valoracions i reflexions sorgides, el departament de Cooperació Internacional elaborarà un l'informe de seguiment anual.

Aquest informe inclourà la valoració del grau d'execució de cada línia d'acció (% d'accions realitzades) i el resultat dels indicadors associats finalment escollits (veure proposta en l'Annex 6). També identificarà les accions pendents d'executar-se l'any següent així com una valoració de l'execució pressupostària per instruments de cooperació (sensibilització i EpD, cooperació internacional i acció humanitària).

L'informe de seguiment anual serà **presentat en el Consell municipal de cooperació en la última sessió de l'any**. En aquesta sessió hi podran assistir agents externs a títol consultiu. El Consell emetrà consideracions per al tancament de l'informe de seguiment anual així com per a l'elaboració del pla anual que serà presentant en la primera sessió de l'any següent.

Avaluació final

Una vegada finalitzada la vigència d'aquest Pla Director, el departament de Cooperació Internacional impulsarà una **avaluació final externa del Pla**¹², **amb participació activa tant del departament de Cooperació Internacional, del Consell de Cooperació i del grup motor o impulsor.**

¹¹ Aquest grup motor estarà constituït per un nombre acotat d'associacions i/o persones que de manera rotativa cada any, participaran en l'impuls del pla director, el seu seguiment i avaluació.

¹² Aquesta avaluació analitzarà els criteris de pertinença, coherència, eficàcia, eficiència i sostenibilitat i complirà els estàndards internacionals d'avaluació de la cooperació internacional al desenvolupament establerts pel Comitè d'Ajut al Desenvolupament de la OCDE.

Aquesta avaluació explorarà **el grau de desplegament del Pla i farà una valoració dels resultats obtinguts** amb el desplegament de les línies d'acció plantejades. Aquesta avaluació analitzarà **els processos que s'han desplegat durant la vigència del Pla** i els resultats que aquests processos han tingut en els objectius del Pla (enfortiment dels agents, millora dels instruments i disposició dels recursos suficients). L'**estudi d'avaluació** comptarà amb la participació dels agents de la cooperació de Montornès identificant aprenentatges, oportunitats de millora i recomanacions de cara a l'elaboració del proper Pla Director de Solidaritat i Cooperació.

L'avaluació inclourà una **matriu d'indicadors** que servirà per fer una valoració del grau de consecució de les accions i, al mateix temps fer una valoració qualitativa de l'impacte de les mateixes en els tres components (agents, instruments i recursos). Les **fonts d'informació per a la generació d'aquests indicadors** inclouran tant els fulls de registre dels indicadors de seguiment dels plans anuals, com altres fonts referides tant als resultats de les accions com a la percepció dels agents i de la ciutadania. Alguns exemples són els qüestionaris de valoració d'activitats, enquestes de satisfacció de les entitats i participants a les activitats que s'impulsin i enquestes ciutadanes de percepció a la població de Montornès, entre d'altres. El disseny i planificació d'aquests instruments es realitzarà amb el suport del departament de Participació i de Comunicació de l'Ajuntament.

7. Estratègia de comunicació

La comunicació del Pla de foment de la solidaritat i cooperació al desenvolupament de Montornès del Vallès (2018-2022) estarà orientada, entre d'altres, a:

- Contribuir a la presa de consciència de la ciutadania tant de Montornès com de fora del municipi, sobre la pertinença i importància de comptar amb una política pública de foment de la solidaritat i cooperació internacional.
- Possibilitar que la ciutadania i els agents implicats coneguin els continguts i prioritats del Pla fent-los partícips i corresponsables tant del seu l'impuls com del d'iniciatives de solidaritat i cooperació.
- Afavorir la coordinació, alineació i apropiació dels agents, inclòs l'Ajuntament i xarxes de les que es forma part, en el marc d'acció concertat del Pla.
- Contribuir a la rendició de comptes i transparència en la gestió de la política pública de foment de la solidaritat i cooperació internacional a Montornès.

Donada la necessitat de plantejar i seguir estratègies de comunicació específiques en el marc de cadascun d'aquests objectius, el Pla preveu que es concreti juntament amb els departaments municipals i agents implicats una estratègia de comunicació general i una específica segons el tipus d'actuació i el públic destinatari. (acció prioritària A.1 del pla d'acció).

En aquesta concreció hi tindran un paper destacat els departaments de Comunicació i de Participació municipals i els agents implicats en el Pla que proveiran consideracions específiques per garantir unes accions de comunicació efectivament orientada als diferents agents i col·lectius. En aquesta concreció es consideraran tant els mitjans utilitzats fins ara (web de l'Ajuntament, xarxes socials, espais informatius dels equipaments municipals, etc.) com altres que puguin ser rellevants per a determinats agents i col·lectius (p.e., centres educatius, oficina de barri, etc.).

Per assegurar un desplegament efectiu de la comunicació del Pla, el resultat de l'acció A1 serà una estratègia de comunicació que concreti els objectius específics, els agents a qui s'orienta, els canals de comunicació-difusió amb els que es comptarà, les accions que es portaran a terme durant l'any, els departaments i persones implicades de l'Ajuntament i fora, així com el pressupost.

Glossari¹³

Acció humanitària: Conjunt d'accions d'ajut a víctimes de desastres orientades a garantir-ne la subsistència i la seguretat, a protegir-ne els drets fonamentals i a defensar-ne la dignitat

Ajut Oficial al Desenvolupament (AOD): és el total de fluxos de finançament oficials i en condicions favorables, orientats a la promoció del desenvolupament econòmic i el benestar dels països en vies de desenvolupament.

Apoderament: Procés pel qual una persona o un grup social adquireix o rep els mitjans per a enfortir el seu potencial en termes econòmics, polítics o socials.

Assistència: Element tangible, generalment aliments, materials d'equipament o recursos econòmics, que una persona, una organització o un govern dona a un territori que en té necessitat per ajudar la població que hi viu.

Coherència de polítiques: Integració de la perspectiva del desenvolupament en el conjunt de les polítiques interiors i exteriors d'un govern.

Comerç just: Comerç basat en relacions d'equitat i solidaritat i en valors ètics i socials que té per objectiu millorar les condicions de vida dels productors de països del Sud i assegurar que els seus productes es comercialitzen a un preu just als mercats dels països del Nord

Cooperació al desenvolupament: Cooperació internacional destinada a promoure el progrés econòmic i social, el desenvolupament sostenible, la reducció de la pobresa i la igualtat d'oportunitats entre homes i dones, i a incidir sobre les causes que generen desigualtats

Cooperació tècnica: Cooperació internacional centrada en l'intercanvi de recursos i coneixements tècnics, jurídics o organitzatius amb la finalitat d'augmentar les capacitats d'institucions i persones per a promoure la millora econòmica i social de la població.

Cooperació delegada: Cooperació internacional que s'estableix entre l'Ajuntament i un país receptor mitjançant un acord amb un agent tercer.

Cooperació a iniciativa de les entitats: Cooperació internacional promoguda per entitats locals o per organitzacions de la societat civil.

Educació pel desenvolupament: Educació destinada a promoure una ciutadania global políticament activa i compromesa, generar consciència crítica envers les causes que produeixen desigualtats i conflictes i mobilitzar la societat a favor d'un desenvolupament just i equitatiu.

ONG: Organització sense ànim de lucre constituïda per la societat civil que actua en l'àmbit internacional i promou activitats solidàries d'interès general que tinguin impacte en la societat.

Països del Nord: Conjunt de països amb un índex de desenvolupament humà elevat, la majoria dels quals estan situats a l'hemisferi nord.

¹³ Font: Diccionari de Cooperació al desenvolupament: termcat (http://www.termcat.cat/ca/Diccionaris_En_Linia/190/)

Països del Sud: Conjunt de països amb un índex de desenvolupament humà mitjà o baix, la majoria dels quals estan situats a l'hemisferi sud.

Refugiat/refugiada: Persona que es troba fora del seu país de nacionalitat o de residència habitual i que no pot o no vol tornar-hi perquè té por de la seva integritat física, ja sigui perquè té temors fundats de ser objecte de persecució per motius d'ètnia, raça, religió, sexe, orientació sexual, nacionalitat, opinions polítiques o pertinença a determinat grup social, ja sigui perquè vol evitar les conseqüències d'un conflicte armat o d'una situació de violència permanent, la violació dels drets humans o els efectes d'un desastre natural o humà.

Sensibilització: Conjunt d'accions pedagògiques i comunicatives encaminades a generar canvis i modificacions en l'imaginari social, entendre les causes que generen desigualtats i conflictes i fomentar les pràctiques solidàries que permetin avançar cap a situacions socials més satisfactòries i equitatives.

Solidaritat: Compromís voluntari i desinteressat de suport i acompanyament a projectes i processos aliens que són liderats per tercers i que es duen a terme mitjançant la suma d'esforços compartits.

Voluntariat: Conjunt organitzat o no de voluntaris.

Annexes

Annex 1. Metodologia i procés de participació

El procés d'elaboració del Pla Director de Solidaritat i Cooperació de Montornès del Vallès (2018-2022) ha seguit les següents fases:

Fase 1. Orientació del procés. Aquesta fase ha tingut com objectiu concretar el desplegament del procés d'elaboració del Pla. Específicament s'han seguit els següents passos:

- **Pas 1.** Reunió amb l'equip tècnic del departament de Cooperació Internacional per a orientar el procés. Reunió amb la tècnica de participació per a concretar els espais participatius.
- **Pas 2.** Presentació del procés d'elaboració amb les entitats constituents del Consell Municipal de Solidaritat i Cooperació.

Fase 2. Diagnòstic i formulació de propostes. Aquesta fase ha tingut com objectiu realitzar el diagnòstic dels antecedents i context de la política de cooperació internacional al municipi, establir la orientació del futur pla (visió, missió i principis) i identificar accions estratègiques. Per fer-ho, a banda de la revisió de documents de referència (p.e., estatuts del Consell de Solidaritat i Cooperació, bases de la convocatòria de subvencions, document de síntesis dels projectes i actuacions del departament de Cooperació Internacional, etc.), també s'han establert espais de consulta i participatius. Aquest són els que s'inclouen en els següents passos:

- **Pas 3.** Entrevistes amb l'alcalde de Montornès del Vallès, entrevista amb la Regidora de Ciutadania i Cooperació Internacional i amb l'equip tècnic del departament de Cooperació Internacional.
- **Pas 4.** Activitats preparatòries. Concreció dels àmbits d'incidència per part de l'equip consultor amb el departament de Cooperació Internacional, preparació de la metodologia de dinamització dels tallers participatius amb les entitats, el jovent i l'equip tècnic municipal, difusió del procés a la Fira d'Entitats i preparació de la dinàmica del Consell d'Infants amb l'equip tècnic que el gestiona.

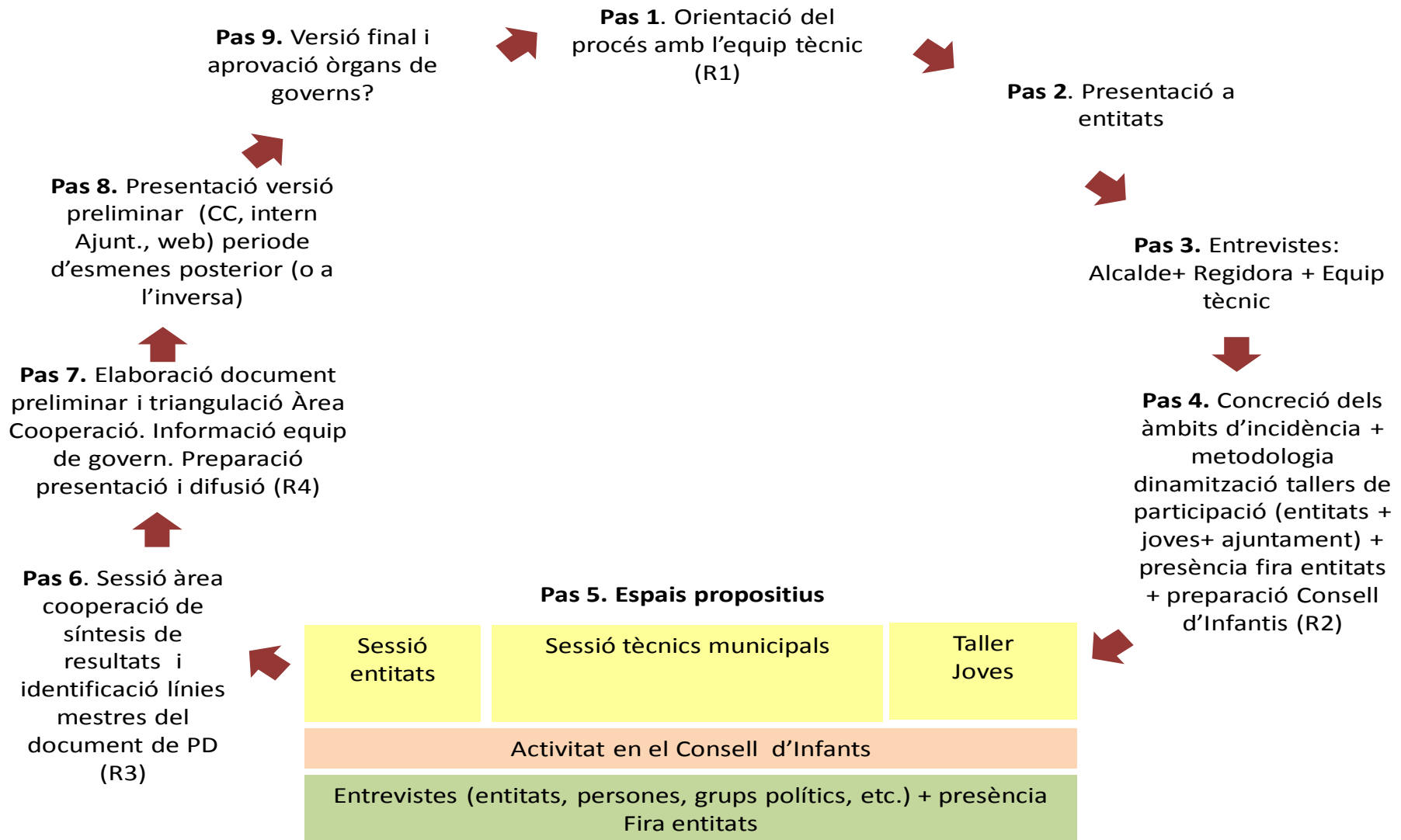
- **Pas 5.** Facilitació d'espais participatius: sessió amb entitats, sessió amb el Consell d'Infants, sessió amb personal tècnic municipal^{14*}, sessió amb joves del grup de Teatre Social. En aquesta fase també s'han portat a terme entrevistes a persones de les entitats del municipi, persones rellevants, i personal tècnic de l'Ajuntament de Montornès del Vallès.
- **Pas 6.** Síntesi i integració de valoracions i aportacions. Sessió de treball amb el departament de Cooperació Internacional per a identificar les línies mestres del document de Pla Director.

Fase 3. Redacció i aprovació del Pla Director de Solidaritat i Cooperació.

L'objectiu d'aquesta fase ha estat l'articulació de les valoracions i propostes realitzades en la fase participativa en un document de Pla Director. Els passos que s'han seguit han estat els següents:

- **Pas 7.** Elaboració dels document preliminar de Pla Director i triangulació amb el departament de Cooperació Internacional i l'equip de govern.
- **Pas 8.** Presentació del Pla Director (versió preliminar) als agents de la solidaritat i cooperació del municipi i obertura d'un període d'esmenes.
- **Pas 9.** Redacció de la versió final i aprovació per part dels òrgans de govern.

¹⁴ Taller de formatiu i de detecció de necessitats amb la participació de 21 persones en representació a la totalitat d'àrees municipals

Annex 2. Persones i entitats participants

Dades de participació

- **Sessions tècniques amb el Departament de Cooperació Internacional:** 8 sessions (veure Taula 1)
- **Entrevistes realitzades:** 14 entrevistes a entitats, associacions i persones rellevants (veure Taula 2)
- **Tallers participatius convocats:** 5 tallers amb el Consell de Cooperació, entitats i associacions, equip tècnic municipal, Consell d'Infants i grup de joves de teatre social (veure Taula 3).

Taula 1. Sessions tècniques

Activitat	Participant	Institució / Càrrec	Data
Inici procés	Marc Colás, Helena Ollé, David Planas Lucía Rodrigo	Tècnic cooperació, Regidora de Cooperació i Cap d'àrea Ciutadania Diba Oficina Coop al Desenv.	13/9/17
Reunió tècnica	Marc Colás, Helena Ollé, David Planas Lucía	Tècnic cooperació, Regidora de Cooperació Diba	27/9/17
Reunió tècnica	Marga Bernárdez, Marc Colàs	Tècnica Participació, Tècnic Cooperació	1/12/17
Reunió tècnica	Marc Colás	Tècnic Cooperació	23/1/17
Reunió tècnica	Marc Colás	Tècnic cooperació	1/3/18
Presentació esquelet PD	Marc Colás, Helena Ollé David Planas	Tècnic cooperació, Regidora de Cooperació i Cap d'àrea Ciutadania	7/3/18
Presentació esquelet PD	Grups Municipals	PSC, ERC	7/3/18
Triangulació informe preliminar	Marc Colás, Helena Ollé, David Planas Lucía Rodrigo	Tècnic cooperació, Regidora de Cooperació i Cap d'àrea Ciutadania Diba Oficina Coop al Desenv.	06/06/18

Taula 2. Entrevistes:

Observació participants a la mostra d'entitats	Organització d'una activitat pel públic assistent a la mostra		11/11/17
Entrevista	Helena Ollé	Regidora de Cooperació	25/10/17
Entrevista	José A. Montero	Alcalde Montornès	25/10/17
Entrevista	Marga Bernárdez	Tècnica de participació i acció sociocultural	15/11/18
Entrevista	Isabel Valero	Exmonitora - Esplai Panda	23/01/18
Entrevista	Ivan Zarco	Docent institut Vinyes Velles	23/01/18
Entrevista	Oriol Barnet	Dinamitzador joventut	06/02/18
Entrevista	Lamine Drameh Anna Meca i M.Colás	Fandema Sutukundin Tècnics municipals	20/02/18
Entrevista	Pepi Martínez	Alcaldia	01/03/18
Entrevista	Pepi Martínez	La Remençada	01/03/18
Entrevista	Suntu Kanteh	Associació Melanin	07/03/18
Entrevista	Lamine Gakou	Help de Gambia	07/03/18
Entrevista	Omar González	Voluntari als camps refugiats a grècia	07/03/18
Entrevista	Anna Díez	Ex-component Jícaro	07/03/18

Taula 3. Tallers participatius:

Reunió per presentar el procés al CC amb entitats i persones Lloc: Ajuntament	Help de Gambia, Associació Veïns del Centre, Marta Flaqué, Recuperem memòria per recuperar drets, Colla de diables, Institut Vinyes Velles, Esplai Nova Llum, Grups municipals PdCat i PP	25/10/17
Reunió amb entitats i persones interessades Lloc: Hotel d'Entitats (finalment entrevista als assistents per falta de quòrum)	Ivan Zarco Marta Flaqué Club d'escacs Montornès* Escola Palau d'Ametlla* Grup Municipal PSC*, PP * absents	IES VVelles Exp Coop J.Zacares 23/01/18
Consell d'Infants Lloc: Ajuntament	Breu presentació dels ODS i organització d'una dinàmica per fer reflexionar als infants sobre els ODS	06/02/18
Grup amb joves (1) Lloc: Can Xerracan	Trobada amb dinamitzadors de joves (Oriol Barnet, Israel de Francisco) per poca representativitat dels assistents	16/02/18
Sessió cooperació tècnica Lloc: Ajuntament 27 persones participen	<u>Àrea Acció Social:</u> Polítiques migratòries, Promoció Econòmica, Igualtat, Infància Joventut i Serveis Socials. <u>Àrea Ciutadania:</u> Esports, Cultura i Festes, Arxiu i Patrimoni, Cooperació i Salut. <u>Presidència:</u> Alcaldia, Contractació i Compres, Mitjans comunicació, OAC, Oficina Barri, Transparència, Participació i Secretaria <u>Territori:</u> Mobilitat, Medi Ambient i Urbanisme	20/02/18
Grup amb joves (2) Lloc: Espai Satèl.lit	Oriol Barnet, grup de joves de Teatre Social	07/03/18

Annex 3. Diagnòstic

En aquest diagnòstic es descriu el procés d'impuls de la cooperació al desenvolupament a Montornès del Vallès en les tres etapes que l'han articulat:

- Entre 1996 i 2010 en la que emergeixen nombroses iniciatives de cooperació a iniciativa de les entitats i de l'ens local en el marc dels agermanaments,
- Entre 2011-2015 en la que la consolidació d'aquestes iniciatives i de la política de cooperació es veu afectada per la crisi del sector, pràcticament desapareixent la política de cooperació al desenvolupament local,
- Entre 2016 fins l'actualitat en la que s'impulsa el restabliment d'una política local de foment de la solidaritat i cooperació per a fomentar les iniciatives de la població i del propi ens local.

Montornès del Vallès, una ciutat tradicionalment compromesa amb la solidaritat i la cooperació internacional (1996-2010)

Montornès del Vallès ha estat històricament una **ciutat compromesa amb la solidaritat** i compta amb antecedents de cooperació internacional¹⁵, tant d'iniciatives liderades per la ciutadania i el teixit associatiu com a través del suport econòmic de l'Ajuntament a projectes liderats per ONGs i entitats supramunicipals, com ara el Fons Català de Cooperació al Desenvolupament (FCCD) i el Consell Comarcal del Vallès (CCVO).

L'any 2002 es crea el [Consell Municipal de Solidaritat i Cooperació](#) i s'aproven el estatuts de funcionament amb l'objectiu de facilitar a la ciutadania i al teixit social i associatiu de Montornès un espai per al debat i la participació en matèries pròpies de cooperació i solidaritat.

Durant aquest període, les iniciatives de solidaritat i cooperació estan impulsades en el **marc de dos agermanaments**, actualment en fase de revisió. El primer, signat l'any 1996, és l'agermanament amb la **daira d'Amgala al Sàhara Occidental**. Alguns del projectes s'impulsen a través de l'Associació Catalana d'Amics amb el Poble Sahrauí (ACAPS) i inclouen l'aportació a la Caravana d'Ajut Humanitari (2008), la subvenció d'un vehicle a la Delegació del Front Polisari per a l'Oficina d'Atenció al Ciutadà de Tindouf (2009) i la subvenció a l'ACAPS per a la compra de medicaments i fotocopiadora (2010). A partir d'aquest compromís, l'Ajuntament de Montornès entra a formar part de la Coordinadora Catalana d'Ajuntaments Solidaris amb el Poble Sahrauí (CCASPS) des i fins l'actualitat. En el marc d'aquest agermanament, l'Ajuntament també dona suport al funcionament de la casa de malalts Sahrauí que va estar oberta des de 2001 a l'any 2013, a través de la Plataforma de Suport de la Casa de Malalts Sahrauí del Vallès Oriental. Aquest suport es va materialitzar en una aportació anual de 2500€. L'ACAPS ha estat h responsable de gestionar aquesta casa fins l'any 2013, moment en el que el Consell Comarcal n'assumeix la coordinació i gestió

¹⁵El darrer diagnòstic fet en el marc de l'elaboració del Pla d'Actuació Municipal (PAM 2016-2019), s'ha elaborat una síntesi dels projectes i actuacions del departament de Cooperació internacional.

econòmica. L'any 2013 però, Montornès del Vallès resol el conveni de col·laboració perquè es tanca el projecte.

L'associació Jícaro, Joc, Somriure i Solidaritat, composta per un equip de persones algunes de les quals provenen de l'Esplai Panda (associació d'educació en lleure ubicada a Montornès Nord que porta a terme una tasca important de foment dels valors de l'associacionisme educatiu entre els infant inicialment d'aquest barri), també porta a terme iniciatives de cooperació amb el Sàhara Occidental subvencionades per l'Ajuntament, com ara el projecte Lliures per Jugar a Amgala en l'àmbit de l'educació en el lleure (2011 i 2012). S'hi afegixen les accions d'incidència i sensibilització a Montornès difonent a través de les xarxes socials (p.e., Facebook) campanyes de denúncia i incidència entre els anys 2010 i 2012. Durant aquests anys, Jícaro pren el relleu de l'ACAPS i esdevé l'entitat organitzadora del programa Vacances en Pau al municipi, en col·laboració amb la Federació ACAPS i el Front Polissari.

El segon agermanament, signat l'any 2002, és amb el **municipi de Villanueva del departament de Chinandega a Nicaragua**. Les entitats subvencionades per dur-hi a terme projectes han estat la Fundació Pau i Solidaritat, l'Associació Jícaro, la oficina de Desarrollo Local de la Alcaldia de Villanueva, i l'alcaldia de Villanueva directament. Destaquen les iniciatives impulsades per l'entitat local Jícaro, que des de l'any 2009 hi porta a terme el projecte d'educació en el lleure "Fem esplai a Nicaragua" i "Aprendemos jugando" a l'Escola Puma (Pajuil) que estava agermanada amb l'Escola Can Parera. Això va donar peu, p.e., a l'intercanvi de cartes entre els infants de les dues escoles., A partir d'aquestes experiències elaboren materials de difusió (p.e., vídeo) que es projecta als centres educatius del municipi (Escola Can Parera i Institut Vinyes Velles). També s'han realitzat aportacions al Fons Català de Cooperació per a realitzar-hi determinats projectes, com ara el d'ampliació de l'espai físic de l'alcaldia (fase 1) (2011-2014). L'any 2008, la Diputació de Barcelona col·labora en el projecte de millora de la Xarxa d'abastament d'aigua potable del municipi (1ª fase). Els projectes finançats han estat l'equipament d'escoles i construcció de latrines de Villanueva (2010), l'adquisició de productes de primera necessitat arran de les inundacions entre el 2010 i 2011 i la construcció MABE (2012).

També entre els anys 2010 i 2014, el municipi ha donat suport a través de varis convenis de col·laboració (Fase I i II) amb el Consell Comarcal del Vallès Oriental i altres ajuntaments de la comarca, a un projecte d'integració de vies de comunicació a l'entorn natural d'un conjunt de municipis d'Amunorchi, entre les quals està Villanueva, a la zona nord de Chinandega de Nicaragua. L'any 2014 es va resoldre la col·laboració per incompliment de la justificació del projecte i per dissolució de la contrapart, l'Associació de Municipalitats d'Amunorchi. L'any 2015 es reprèn la col·laboració amb el Consell Comarcal per a equipar les escoles d'oficis i les comissaries de la dona a Villanueva.

Altres actuacions destacables han estat el suport a l'Associació Vallès Obert per a l'acolliment d'infants ucraïnesos afectats per les radiacions de l'accident de Txernòbil fins l'any 2011 finançant les activitats d'estiu d'aquests infants. També Jícaro organitza el sopar de germanor "Sabors del Món" i realitza accions de sensibilització al municipi, com ara un concurs de dibuixos als IES i pintada de la marquesina de l'autobús, participació a les Jornades de Solidaritat i Comerç Just (2010), presència a la Fira d'oportunitats de la Unió de botiguers i també a la Diada de Sant Jordi.

L'afectació de la crisi en les iniciatives de solidaritat i cooperació del municipi (2011-2015)

Les mesures de restricció de la despesa pública associades a la crisi econòmica de l'any 2011 van portar a disminuir els recursos econòmics dedicats a la política de cooperació per part de l'Ajuntament de Montornès del Vallès i a focalitzar les seves prioritats en les polítiques socials i d'activació econòmica. Això va portar a restringir la despesa en els projectes que s'havien impulsat en els anys anteriors, mantenint-se però el suport a Villanueva i Amgala i al pis de malalts sahrauís. Pel que fa al pis de malalts, la resta d'ajuntaments van deixar d'aportar recursos. Les dificultats per mantenir-lo van portar a que l'ACAPS plantegés l'any 2014 el seu tancament¹⁶.

Paral·lelament, durant aquest període, amb l'impuls del Regidor d'Educació, l'Ajuntament prioritza el desplegament del Pla Educatiu de Ciutat. L'any 2013, el Ple de l'Ajuntament acorda assumir el compromís polític per a desenvolupar el [Projecte Educatiu de Ciutat](#). Durant l'any 2014 es van dur a terme diverses sessions de treball amb participació de la ciutadania i tots els estaments relacionats amb l'àmbit educatiu per l'elaboració d'un Projecte Educatiu propi per a Montornès. Entre 2014 i 2015 s'han començat a desenvolupar eixos de treball, com el de relació família escola, amb cicles de xerrades adreçades a les famílies a càrrec de professionals. El pla planteja una estratègia global i transversal d'educació del conjunt de la ciutadania en els diferents àmbits i en col·laboració amb el conjunt d'agents. La debilitat de la política de cooperació municipal en aquesta època, i de les iniciatives socials de solidaritat i cooperació de retruc van contribuir a que el foment de la solidaritat i la cooperació internacional surtin dèbilment reflectides en el Pla. El Projecte Educatiu de Ciutat de Montornès identifica en l'eix de foment de la participació, la necessitat de disposar d'un espai compartit i un sistema de comunicació compartit per a les entitats (hotel d'entitats), la necessitat d'establir una estratègia conjunta per fomentar la participació i educar-nos en la participació des de la pràctica (p.e., a través de temes de treball anuals), promoure la participació amb infants i adolescents, i fomentar la música com a eix dinamitzador.

En el mapa de recursos educatius de Montornès, en l'àmbit de foment d'una Ciutadania Activa es menciona l'existència del Consell Municipal de Solidaritat així com les principals associacions de cooperació (Jícaro) i de col·lectius d'immigrants actives en aquella època (Fandema i Kaira Kafo).

En aquest context, l'Esplai Panda continua realitzant un rol important de dinamització del jovent ja no estrictament del barri de Montornès Nord sinó de tot el municipi, realitzant una labor d'integració dels infants i joves dels dos barris a través de l'educació en el lleure. Part de l'èxit de l'assistència dels joves de diferents contextos a l'Esplai rau en el model "bonificat" de subscripció segons capacitat econòmica de les llars. Aquesta barreja fa que les activitats de l'Esplai aconseguen barrejar una diversitat de famílies molt àmplia, que d'altra manera no interactuarien. L'esplai també desplega capacitats de representació associativa a l'exterior (p.e., participant a la festa anual de la Tamborinada del programa de la Fundació La Roda juntament amb els equipaments municipals Centre Infantil Peixera i Centre Juvenil Satèl·lit) i de creació de xarxa amb el moviment de l'educació en el lleure a la comarca. A banda de les restriccions pressupostàries, en aquest període també es dona un canvi generacional i les persones que impulsaven el projecte de cooperació internacional amb Nicaragua (Matagalpa) marxen i les noves generacions no hi donen continuïtat.

¹⁶ <http://www.elpuntavui.cat/article/2-societat/5-societat/759591-el-nombre-de-nens-sahrauis-acollits-a-lestiu-cau-un-78-en-deu-anys.html>

L'Associació Jícaro, que havia continuat organitzant activitats fins l'any 2014 (Col·laboració al Parc de Nadal Infantil (2012), xerrades als primers d'ESO del Vinyes Velles parlant dels projectes d'educació en el lleure a Nicaragua (2013), Sopar de germanor, etc.) es dissol, no quedant cap entitat en el municipi que porti a terme iniciatives de cooperació internacional, sensibilització i EpD. Davant un consell poc operatiu l'Ajuntament decideix constituir una comissió redactora per modificar els seus estatuts i facilitar la incorporació de nous interessats. Va ser al 2014 quan es demana un compromís explícit a totes les associacions del municipi amb una molt baixa resposta. Tot i així es continua endavant amb l'aprovació, més endavant, d'uns nous estatuts.

Si bé les polítiques de cooperació s'han debilitat i no existeix un Consell Municipal de Solidaritat i Cooperació efectiu que impulsi i dinamitzi les iniciatives de cooperació internacional, l'Ajuntament de Montornès i el teixit associatiu del municipi han continuat impulsant accions que de manera o indirecta promouen els valors de la solidaritat, mantenint viu l'esperit cooperatiu de la societat de Montornès. És el cas dels clubs esportius (p.e., club de karate, club de basquet, club d'atletisme amb recaptés d'aliments), o els projectes de cooperació cultural com a element integrador de la ciutat. Citar per exemple la Remençada i altres activitats, com són les classes de català per a persones immigrades, la biblioteca, el grup de conversa amb dones d'origen estranger en el marc del projecte "Viu-conviu al barri", l'escola de música de Montornès, la colla de diables, la colla de geganters que segueixen participant al sopar solidari organitzat per Jícaro etc. Tots ells amb una fort caràcter dinamitzador i integrador de la població que està dividida físicament (Montornès Centre i Nord).

La reactivació de la política de foment de la solidaritat i cooperació al desenvolupament (2015-2019)

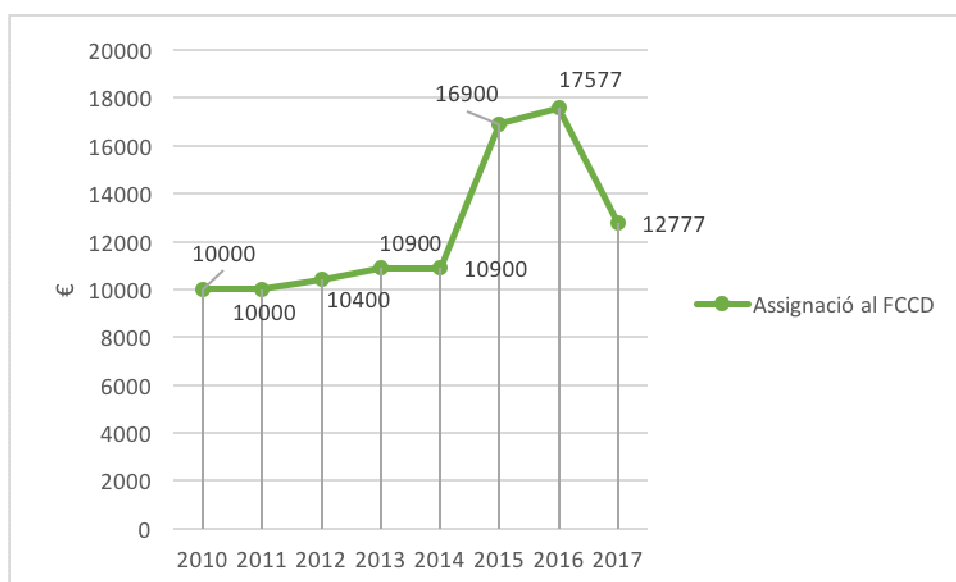
Una de les polítiques que més força pren en el mandat de govern 2015-2019 és la d'educació per a la igualtat. El nou equip de govern concentra esforços en articular de manera prioritària una política d'educació transversal per a tota la ciutadania que es desplegui a través del conjunt d'àrees de l'Ajuntament i amb la participació del conjunt dels agents socials del municipi. Aquesta política es desplega a partir del Pla Educatiu de Ciutat amb l'objectiu de fer de Montornès del Vallès una "ciutat educadora"¹⁷. La visió del pla és que "(...) l'educació no és responsabilitat exclusiva de l'escola i de la família, sinó que tota la ciutadania és un agent educatiu de primer ordre. L'educació s'entén com un procés permanent al llarg i ampla de la vida. L'objectiu del PEC és que Montornès esdevingui ciutat educadora i disposi d'eines per fomentar col·lectivament l'aprenentatge, la transmissió de coneixements entre el veïnat, la generació de valors i el compromís ciutadà amb l'educació".

Durant aquest període, el Pla d'Actuació Municipal 2016-19 (PAM) és el document que ha de guiar les polítiques municipals durant els propers 3 anys. Dins de l'objectiu de ciutat 1, de Drets Socials i Benestar, s'inclouen accions per a facilitar la inclusió de les persones; potenciar la integració, convivència i implicació de les persones en els programes socials del municipi; Reforçar l'educació com a pilar de l'equitat social i instrument d'igualtat d'oportunitats; Avançar en la igualtat real entre homes i dones; i Potenciar l'autonomia de la infància i la joventut i la seva participació compromesa en el seu entorn cultural i social. Dins de l'objectiu de ciutat, de Bon Govern i Participació, s'inclou donar suport al teixit associatiu i facilitar les relacions entre les entitats i els grups. En el marc del PAM no apareix cap

¹⁷ L'[Associació Internacional de Ciutats Educadores](#) està constituïda per 489 ciutats de 37 països de tots els continents compromeses, a través del plans educatius de ciutat, amb una visió àmplia i transversal de l'educació.

objectiu directament vinculat al foment d'iniciatives de solidaritat i cooperació internacional en el municipi.

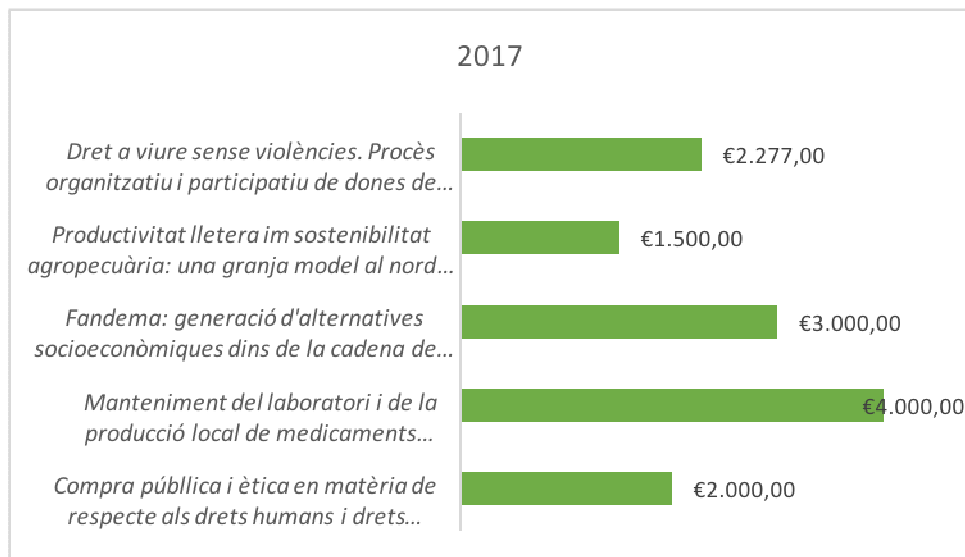
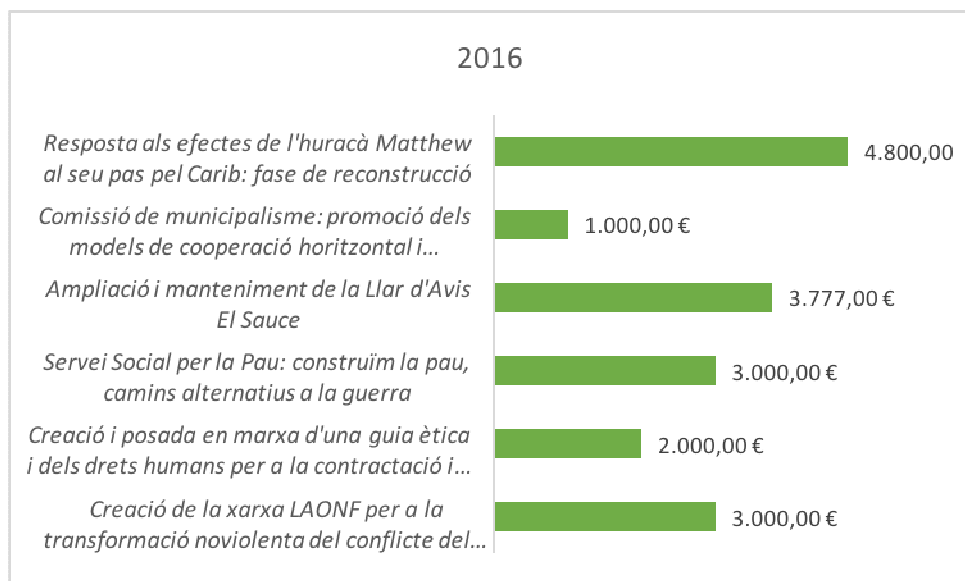
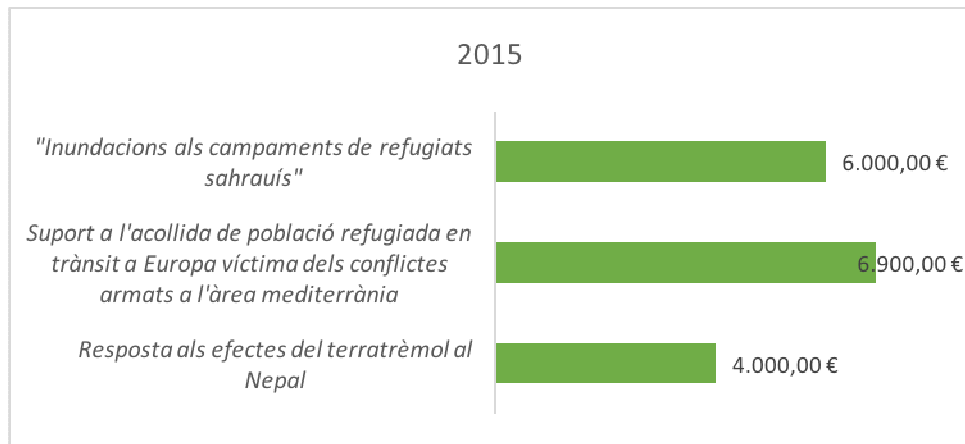
No obstant, l'Ajuntament manté un cert suport a algunes iniciatives públiques de cooperació a través de la xarxa d'agents amb la que tradicionalment ha col·laborat. Així, l'any 2015, a través del Consell Comarcal del Vallès Oriental, Montornès dona suport al projecte Tàrbies presentat per ACAPS de proveïment d'un àpat diari als infants de 3 a 6 anys de les escoles bressol dels campaments de Tindouf. Fins aquest mateix any, l'Ajuntament ha donat suport a l'ACAPS per al Programa Vacances en Pau d'acolliment d'infants sahrauís finançant les activitats de lleure educatiu a l'estiu d'aquests infants. Des del 2010, el suport de l'Ajuntament a projectes de cooperació es realitza pràcticament a través del FCCD, diversificant les aportacions a altres territoris més enllà de Villanueva a Nicaragua i la Daira d'Amgala al Sàhara Occidental . A la figura següent es mostra la tendència que ha seguit la dotació de recursos de l'Ajuntament gestionats pel FCCD. A aquesta quantia s'hi ha de sumar la quota de soci anual de 1100 €, i des de 2016 la quota de soci a la CCASPS de 123 € l'any.

Any 2015 aportació extraordinària de 4000 € per donar resposta als efectes del terratrèmol al Nèpal.

Any 2016 aportació extraordinària de 4800 € per donar resposta als efectes de l'huracà Matthew.

A través de l'assignació de recursos al FCCD, l'Ajuntament ha donat suport a un bon nombre de projectes. A la figura següent es mostra els projectes duts a terme a través de conveni amb el FCCD en els darrers tres anys.

L'Ajuntament impulsa també en aquest període alguna campanya de sensibilització. L'any 2014, amb la col·laboració de la Diputació de Barcelona i la Fundació Grup Tercer Món Mataró es va iniciar la campanya de comerç just [projecte Xarxa Cafè Ciutat](#) -eina de sensibilització i de denúncia de les desigualtats Nord- Sud, de comerç just i compra ètica

social, ecològica i sostenible respectuosa amb els DDHH-, etc. En aquesta s'hi adhireixen sis comerços de la ciutat. **Neix el Cafè Montornès.**

En aquest període, algunes persones joves del municipi s'articulen a títol individual a experiències de voluntariat a Catalunya (p.e., a través de la Creu Roja) i internacional en països de les regions mediterrània, l'Àfrica subsahariana, centreamericà i el sud-est asiàtic. Alguns d'elles realitzen estudis de treball social, periodisme, dret, etc. i s'especialitzen en cooperació internacional a través de formacions de post-grau i doctorats. Resulten especialment rellevants les experiències de voluntariat en l'àmbit educatiu en camps de persones refugiades a Grècia. En retornar a Catalunya, algunes d'aquestes persones s'han mobilitzat per a impulsar accions de sensibilització (p.e., exposicions, xerrades, etc.) i EpD en centres d'educació fora del municipi i contribuir a projectes de millora de l'accés de les persones refugiades a l'educació (projecte impulsat en col·laboració amb a Universitat Oberta de Catalunya¹⁸). Pel que fa les accions de sensibilització, el jovent entrevistat identifica la necessitat de suscitar entre la ciutadania la reflexió al voltant de les relacions quotidianes amb les persones migrades de l'entorn quotidià. També es considera necessari passar de les accions de sensibilització puntuals a accions més llargues en el temps i que generin intercanvis amb els col·lectius de persones immigrants (p.e., en l'àmbit dels idiomes, culinari, etc.). Es valora la necessitat d'establir aliances amb els serveis i equipaments municipals propers als col·lectius de persones immigrants a través, p.e., de programes com ara el voluntariat per la llengua.

Pel que fa l'Esplai Panda, continuen promovent i fent realitat la integració dels infants i jovent dels dos barris a través d'un model d'autogestió i assembleari. Si bé en aquests moments no s'estan portant a terme iniciatives de cooperació, els valors, la metodologia d'educació en el lleure i l'experiència de treball en xarxa¹⁹ constitueixen un potencial de cara a reactivar propostes i nous projectes a futur. L'absència actual de persones amb experiència de cooperació internacional apunta la necessitat d'enfortir les capacitats de l'equip de monitors/ es en el cas es donin iniciatives des d'aquesta entitat.

També cal destacar la tasca de dinamització juvenil que es realitza en el Centre Juvenil Satèl·lit, on hi assisteixen principalment nois, i a través del grup de noies de Can Xerracan . L'objectiu del centre és el d'oferir un espai relacional per al jovent que fomenti la seva autogestió per dur a terme iniciatives juvenils. Si bé l'equip de dinamitzadors del primer grup ha participat a l'Esplai Panda i visualitzen amb facilitat el potencial del model educatiu en el foment d'iniciatives de solidaritat i cooperació entre els joves, les monitores del grup de noies no han tingut aquesta experiència presentant-se la oportunitat d'ampliar el seu coneixement d'aquest potencial. Tant el Centre Juvenil Satèl·lit com el grup de noies apleguen joves del barri de Montornès Nord que poden haver participat de l'Esplai Panda o no. Per tant, la diversitat de joves en aquest sentit és àmplia. Algunes de les iniciatives de referència que s'han portat a terme des del C.J. Satèl·lit i són l'organització d'una mostra de curtmetratges, l'impuls d'un grup de teatre social, etc. Una de les persones dinamitzadores del centre visita els centres educatius de secundària dos dies a la setmana per a informar d'activitats i recursos a l'abast de tots els joves de la ciutat i dinamitzar i fomentar la seva participació, és el projecte PIDCES . Aquest pont constitueix una bona oportunitat per integrar els joves de tot el municipi en futures experiències de solidaritat i cooperació. En aquest sentit es valora que,

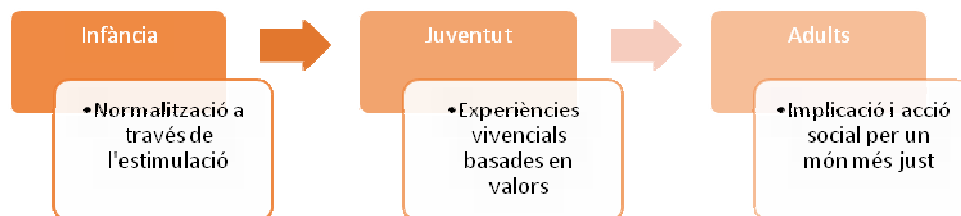
¹⁸Projecte que té com a objectiu garantir el dret a l'educació de les persones refugiades a través d'un programa de beques de formació on-line a la UOC per a formació en idiomes.

¹⁹L'Esplai Panda forma part del Moviment d'Esplais del Vallès. Entre d'altres, participen, p.e., de la Moguda Jove, un intercanvi de joves entre municipis.

per assegurar la implicació i participació del jovent, les iniciatives de cooperació que s'impulsin amb ells han de complir dos requisits: 1) que ofereixin un repte motivador i engrescador per a ells (p.e., una experiència vivencial, un intercanvi amb altres persones joves, l'aportació a un projecte més gran, etc.) i 2) que aquest repte es desplegui al llarg de tot l'any (o un període llarg) amb un esdeveniment final desencadenant que els mantingui implicats durant tot el procés.

Entre les activitats ja realitzades d'impuls d'experiències vivencials entre el jovent estan el viatge realitzat a Sardenya amb un grup de sis joves becats per a impulsar un intercanvi cultural entre Turquia, Itàlia i Eslovènia en el marc del programa *Youth in Action* de la Comissió Europea. Es tracta d'una actuació promoguda des del Pla Jove «Mobilitat Internacional dels joves» del Departament de Joventut i dinamitzar des de l'espai Satèl·lit.

Aquesta activitat es valora positivament i es reflexiona sobre la conveniència que el plantejament d'aquest tipus d'iniciatives inclogui una fase preparatòria prèvia d'apropiació per part dels joves en la que es puguin treballar la diversitat de competències d'autogestió.

El Centre Infantil La Peixera, equipament que ofereix propostes de lleure destinades als infants de 3 a 12 anys, constitueix també un espai adient per a la realització d'activitats d'EpD.

L'any 2016 l'equip de govern dona un impuls renovat a la política de cooperació municipal. Si bé el departament de cooperació ja hi era des del primer govern democràtic, a finals de 2016 la modificació del cartipàs municipal possibilita que s'incorpori com a regidora delegada de l'Àrea de Ciutadania i titular de Cooperació una persona coneixedora del teixit social provinent d'una associació de l'àmbit de la cooperació. Al Departament s'hi incorpora, addicionalment, una persona tècnica de cooperació internacional. En aquest marc, s'identifica la necessitat d'incentivar els valors de la solidaritat i la cooperació entre la ciutadania donant suport a les iniciatives que puguin sorgir, com orientar les prioritats de la cooperació directa i repensar l'orientació estratègica dels dos agermanaments.

Una de les accions prioritàries que s'impulsen en aquest període és la identificació dels agents de la solidaritat i cooperació del municipi i la reactivació posterior del Consell Municipal de Solidaritat i Cooperació. De manera coordinada amb el Departament de Participació s'identifiquen els agents de la solidaritat i cooperació del municipi. En l'actualitat, si bé al municipi no hi ha cap entitat de cooperació al desenvolupament registrada, si que hi ha un teixit associatiu ric i divers, amb més de 80 entitats que representen tots els sectors i interessos socials (comerç, cultura, art, educació, esport, lleure, salut,

associacions de veïns, etc.)²⁰. També s'hi inclouen les associacions de persones immigrants amb interès en portar a terme iniciatives de cooperació en els països i comunitats d'origen. D'aquestes últimes, algunes de les que han estat més actives en la seva interlocució amb l'ajuntament han estat Bakadaji Help The Gambia, Fandema Sutukondin Club, Kaira Kafo (Ajuda mútua). Destaca també una iniciativa d'un grup de noies amb arrels subsaharianes (Gàmbia, Mali i Senegal), que desenvolupen accions al nord i al sud: sensibilització a Montornès per donar a conèixer la seva cultura i costums i, cooperació als seus països d'origen, principalment en l'àmbit de l'educació. Es tracta de l'Associació Melanin, que es troba en una fase inicial de formalització i identificació de prioritats. Cal destacar que, en el marc de les polítiques de participació, s'ha avançat en la millora de les condicions per a una participació activa del teixit i la ciutadania. Per exemple, en aquest període s'ha habilitat un hotel d'entitats que constitueix un espai de potencial trobada de les entitats i agents. Aquestes noves condicions poden facilitar, sense dubte, la reactivació dels agents de la solidaritat i la cooperació.

En aquesta etapa de reactivació, pel que fa l'àmbit de la sensibilització, l'ajuntament inicia una campanya a favor del comerç just al municipi en el marc del projecte Cafè Montornès a través del Parc Infantil de Nadal i una sèrie d'accions de seguiment al llarg dels anys 2016 i 2017. En aquesta hi participen el moviment de lleure educatiu (l'Esplai Panda), els comerços associats, la Fundació Grup 3r Món de Mataró i l'ajuntament. A l'Abril del 2017 el municipi acull la trobada de Ciutats Cafè associades en la que es proposa revisar els acords.

Pel que fa a Educació pel Desenvolupament (EpD), des de 2016 s'ha iniciat un programa interdepartamental basat en l'[Educació en Valors](#) anomenat Puja a l'escola de valors, en el que hi participen els departaments d'Igualtat, Educació, Joventut, Convivència i Cooperació, destinat als centres educatius del municipi de secundària i post-obligatori sota els eixos de la cultura de la pau i la no violència, gènere, desenvolupament, comerç just i relacions nord-sud. Destaca la motivació de determinades persones d'alguns dels centres educatius, p.e., l'Institut Vinyes Velles, per a portar a terme iniciatives de solidaritat en coordinació amb altres agents de la ciutat fora de l'horari del centre (p.e., esdeveniments esportius solidaris, publicacions (p.e., llibre) sobre receptes per combatre el malbaratament alimentari en coordinació amb el cicle formatiu de cuina) o dins (via assignatures optatives, les tutories, a través del servei comunitari que alguns alumnes realitzen, els viatges de final de curs o com activitat extraescolar). S'identifica l'interès de poder transformar les idees que surtin dels centres educatius en "idees i projectes de ciutat" on s'impliquin diferents agents.

Una altra campanya destacable a la que l'Ajuntament de Montornès del Vallès s'ha adherit és la **d'acollida de refugiats Casa Nostra/ Casa Vostra** que ha donat peu a la campanya local iniciada el mes de maig del 2017 "Persones refugiades, avui" i a la coordinació amb altres municipis del Vallès per a compartir experiències i dibuixar un full de ruta compartit, de moment però sense resultats evidents. L'Esplai Panda també s'implica en la campanya Maremortum. També destaca l'impuls municipal a la implementació d'un model d'Economia Social i Solidària (en procés).

Les dates emblemàtiques i efemèrides continuen constituint una oportunitat de visibilització i treball en xarxa del teixit associatiu i ciutadania del municipi (p.e., Sant Jordi, Fira de Nadal, Fira d'Entitats) així com de difusió de les iniciatives i campanyes que impulsen.

Donat aquest capital social i institucional de solidaritat acumulat a Montornès, l'any 2017, el Departament de Cooperació Internacional impulsa la reactivació del Consell Municipal de Solidaritat i Cooperació. Actualment, el departament de Cooperació Internacional participa activament en les comissions de Municipalisme, Pau, i Nicaragua del FCCD. Addicionalment, també es veu amb interès participar en la comissió de Co-Desenvolupament. Més recentment, participa en la comissió d'elaboració del Pla Estratègic de cooperació amb el Sàhara Occidental de la CCASPS.

²⁰ <https://www.montornes.cat/municipi/entitats>

MATRIU DE DEBILITATS, AMENACES, FORTALESES I OPORTUNITATS

<p>Debilitats</p> <ul style="list-style-type: none">• El Pla d'Acció Municipal (2016-2019) no preveia cap objectiu específic de foment de la solidaritat i cooperació internacional com a eines de participació ciutadana, si bé aquest Pla Director possibilita establir les prioritats estratègiques.• El Consell de Cooperació està debilitat, si bé s'identifiquen nous col·lectius i associacions que hi poden entrar a formar part.• L'acompanyament dels agents de la solidaritat i cooperació per part del departament de Cooperació Internacional requerirà de disposar de temps i recursos. El departament de Cooperació Internacional disposa de pocs recursos humans per garantir una satisfactòria implementació del Pla.• L'emergència de noves formes i canals d'implicació de la ciutadania que fan que en moltes de les associacions del municipi s'estigui donant una crisi generacional.	<p>Amenaces</p> <ul style="list-style-type: none">• No hi ha associacions d'àmbit local especialitzades en cooperació internacional que aglutinin el capital social de la cooperació en el municipi, si bé es manté el coneixement sobre els antecedents dels projectes i experiències passades en persones que resideixen en el municipi.• Entitats i associacions de cooperació consolidades d'altres municipis generen un interès per als joves del municipi que opten sovint per a col·laborar-hi desvinculant-se dels espais participatius i d'activisme del municipi.
---	---

Fortaleses

- Des de l'Ajuntament, existeix un equip municipal motivat per a participar d'accions de cooperació tècnica municipal a partir de l'especialització dels serveis municipals. Els òrgans mancomunats en els quals Montornès està enxarxat ofereixen oportunitats per a desplegar progressivament aquesta modalitat.
- Existeix el marc dels dos agermanaments vigent si bé requereix d'una valoració d'oportunitats de continuïtat i de noves estratègies de col·laboració.
- El Departament de Cooperació és actiu en l'acompanyament del teixit associatiu així com en la participació en les activitats i espais establerts pels organismes mancomunats i xarxes tècniques, generant oportunitats de col·laboració.
- Els espais juvenils presenten gran potencial per fomentar els valors de la solidaritat i la cooperació entre els infants i els joves des d'una estratègia integradora de ciutat i en el marc de la resta d'instruments de planificació estratègica (p.e., PAM, PEC, etc.).

Oportunitats

- Els antecedents de la solidaritat i la cooperació segueixen vius en la memòria institucional i ciutadana i representen una oportunitat de continuïtat per a donar impuls a noves iniciatives promogudes per entitats del municipi i l'ens local.
- Malgrat la crisi viscuda en els últims anys, la ciutadania de Montornès ha mantingut i impulsat iniciatives de solidaritat (p.e., recapte d'aliments en esdeveniments esportius, vocació d'integració en els actes culturals, etc.). La solidaritat i la cooperació és un valor socialment viu al municipi. Existeixen col·lectius, entitats i persones que volen impulsar processos de solidaritat i cooperació, en particular el jovent i els col·lectius d'immigrants.
- Les entitats i agents de la solidaritat i cooperació actuals presenten la oportunitat d'enfortir les capacitats tècniques per a gestionar projectes de cooperació internacional, especialment en el cas de les entitats de co-desenvolupament.
- Les noves generacions projecten els valors de la cooperació i solidaritat i tenen la capacitat de relacionar les components del benestar i desenvolupament humà sostenible.
- El context de la cooperació camina cap a la consolidació del paradigma de la cooperació transformadora i de la responsabilitat global
- Els grups de treball del FCCD i els recursos de la DIBA constitueixen una font d'experiències i recursos tècnics d'utilitat.

Annex 4. La petjada d'incidència dels Objectius Desenvolupament Sostenible (ODS) de l'Ajuntament de Montornès del Vallès

Sessió de treball del 20 de febrer de 2017 d'11 a 13.30 h Sala d'Actes de l'ajuntament.

Naturalesa de l'exercici:

A la sessió de participació realitzada amb l'equip tècnic municipal (Fase 2, pas5), el personal tècnic municipal va poder identificar quines són les funcions i projectes gestionats des de les diferents àrees i departaments que contribueixen als ODS (veure apartat 2 del Pla).

La petjada d'incidència és una representació gràfica dels objectius (ODS) als que els agents de la cooperació contribueixen a través de les seves accions, projectes i programes.

Possibilita reflectir en quina mesura aquesta política té una major o menor vocació de focalització en cada un dels ODS i quins serien els temes o àmbits de cooperació al desenvolupament en els que el municipi aporta un valor afegit

Dinàmica de la sessió:

1. Els tècnics municipals participants de cada àrea (veure llista participació), reflexionen sobre els objectius i les prioritats d'acció dels seus programes que incideixen en l'àmbit en qüestió. Els anoten en unes cartolines tipus post-it.

2. S'analitza en plenària l'encaix amb els ODS i es col·loquen en el gràfic de la Petjada d'incidència, un gràfic de teranyina on cada eix representa un objectiu.

3. La construcció de la petjada es fa comptabilitzant el nombre d'accions per cada ODS, ponderat pel nombre d'entitats que tenen accions orientades a aquell ODS. D'aquesta manera s'obté un valor de 0-3, on 0 és cap contribució i 3 el màxim.

Taula. Accions de contribució de l'Ajuntament en els ODS (per àrees).

Àrees	Serveis/Accions	ODS
Acció Social	Donar impuls a l'Economia Social Solidària, desenvolupar plans d'ocupació local, vetllar per la millora integral territorial, fomentar polítiques d'acollida als refugiats, fomentar la dinamització comunitària, promoure projectes culturals, teatre social, amb col·lectius vulnerables, organització d'activitats de formació i orientació laboral i amb perspectiva de gènere, organització de campanyes de sensibilització gènere, diversitat sexual i promoure processos d'apoderament de les dones, organització de programes de suficiència alimentària amb voluntariat, oferir atenció infància i adolescència en situació vulnerable, organitzar el Consell d'Infants, donar suport teixit associatiu (hotel subvencions, mostra entitats, etc.)	
Àrea del Territori	Desenvolupar activitats de restauració ambiental, reducció i prevenció de la contaminació atmosfèrica i sonora, gestió de residus, promoure un desenvolupar plans d'ocupació local, dur a terme actuacions de sanejament i abastiment d'aigua ; sanitat ambiental	
Àrea de Presidència	Oferir suport en l'acollida de nousvinguts, donar suport institucional a tots els departaments que directa o indirectament treballen la cooperació i la solidaritat, implementar l'administració electrònica, vetllar per la transparència en la gestió de compres públiques/ (subvencions i ajudes), contractació administrativa amb clàusules socials (contractació i compres) compres i contractacions de comerç just i de protecció dels DDHH Promoure l'ús de noves tecnologies en l'atenció ciutadana i simplificació procediments administratius (eliminació burocràcia), creació i foment de canals de comunicació institucionals: la institució a les xarxes socials. Comunicació per al foment del sentiment de pertinença; municipalització de serveis públics	
Àrea de Ciutadania	Desenvolupar el pla de prevenció en el consum de drogues, fomentar un entorn sense fum, democratització de la cultura: equipaments socioculturals com a espais de trobada i intercanvi, , elaboració del dietari dels retrats de Montornès que ja no hi és: intercanvi entre generacions (gent gran vs joves) recolzament al model de festa major de penyes, foment del sentiment de pertinença a través de treballar la millora i difusió del patrimoni, foment de l'esport base com a element cohesionador amb grups socials diferents, fomentar la cogestió equipaments esportius i gestió pública dels centres esportius, servei de suport a la ciutadania mitjançant l'oficina d'atenció al consumidor.	
Àrea de Gestió Econòmica	Suport logístic des d'una visió transversal que vetlla per una política econòmica transparent	

Es tracta d'una manera de visualitzar en quins àmbits del desenvolupament sostenible està incidint més la política de cooperació al desenvolupament local, és a dir en quins ODS l'acció municipal té més incidència.

Resultat de la sessió:

R1. Totes les àrees i departaments assistents al taller contribueixen a l'assoliment dels ODS a Montornès del Vallès a través de les polítiques públiques desplegades i dels serveis oferts a la ciutadania.

R2. Entre les àrees i departaments, s'identifiquen per igual els que fan una contribució focalitzada a alguns ODS específics i altres, que la realitzen a una diversitat d'ODS. Entre les segones destaquen Acció Social i Territori que orienten les seves actuacions a un major nombre d'ODS. Les àrees de Presidència i Ciutadania aporten per igual i finalment, l'àrea de Gestió Econòmica vetlla per garantir una política econòmica viable i transparent atesa la seva vocació unívoca de transversalitat.

R3. L'ODS en el que hi ha una major contribució per part del conjunt de les àrees és el de foment de l'Aliança pels Objectius (número 17). Això s'explica perquè en aquest s'engloben les accions de foment de la participació ciutadana, d'establiment de mecanismes de planificació, seguiment i avaluació, de millora de la gestió pública, d'establiment de processos i serveis d'atenció a la ciutadania, etc. Aquest tipus **d'accions i prioritats resulten transversals al conjunt d'àrees i departaments**.

R4. Pel que fa la resta d'ODS, en la figura de la petjada s'observa alguns ODS on hi hauria una major proporció d'accions. Aquests són:

- ODS 1. Posar fi a la pobresa en totes les seves formes.
- ODS 3. Garantir una vida sana i promoure el benestar de totes les persones en totes les franges d'edat.
- ODS 5. Assolir la igualtat entre gèneres i apoderar a totes les dones i nenes.
- ODS 8. Promoure el creixement econòmic sostingut, inclusiu i sostenible, l'ocupació plena i productiva i el treball decent per a totes les persones.
- ODS 10. Reduir les desigualtats en i entre els països.

Resulta però, si més no sorprenent que les persones participants al taller no hagin destacat de manera més significativa l'àmbit educatiu quan el PAM vigent estableix un eix específic de ciutat concretament l'*1.4 Reforçar l'educació com a pilar de l'equitat social i instrument d'igualtat d'oportunitats*. Seria lògic que l'*ODS 4. Garantir una educació de qualitat i inclusiva* incrementés la seva representativitat.

Figura. Petjada d'incidència de l'Ajuntament de Montornès del Vallès als ODS: potencial de cooperació tècnica municipal

Annex 5. Matriu de planificació anual

Previsió del desplegament de les actuacions durant la vigència del Pla

ACCIONS	2018	2019	2020	2021	2022
A1. Per incentivar a la ciutadania a impulsar i participar en iniciatives de solidaritat i cooperació					
A1.1 Elaborar una estratègia comunicativa per impulsar el Pla					
A1.2 Mantenir un punt d'informació del departament de Cooperació Internacional a la Fira d'Entitats i altres espais que es consideri					
A1.3 Continuar amb les campanyes de sensibilització i incidència entorn a temàtiques rellevants i dies assenyalats donant suport a les iniciatives de col·laboració entre els agents					
A1.4 Promoure la participació de la ciutadania en les campanyes de solidaritat i cooperació de les entitats del municipi donant suport tècnic, logístic i/ o econòmic per a la gestió d'aquests processos participatius.					
A2. Per impulsar les iniciatives de foment de la solidaritat i de cooperació internacional dels i de les joves.					
A2.1. Donar suport a les persones joves que participen d'experiències de solidaritat i cooperació per assegurar la continuïtat facilitant espais en que presentar les seves experiències					
A2.2. Promoure activitats puntuals en els espais educatius, de dinamització juvenil i de promoció cultural del municipi que culminin en experiències vivencials en l'àmbit de la solidaritat i la cooperació					
A2.3. Donar de recursos tècnics, logístics i/o econòmics a les iniciatives d'incidència, sensibilització i EpD que s'impulsin els centres educatius del municipi					
A3. Per enfortir les capacitats dels agents de la cooperació per una cooperació transformadora.					
A3.1 Identificar les necessitats específiques de formació de les persones impulsores d'iniciatives de solidaritat i cooperació per facilitar el seu desplegament					
A3.2 Facilitar l'acompanyament tècnic a les entitats i persones que vulguin impulsar iniciatives de solidaritat i cooperació.					
A3.3 Posar a disposició de la ciutadania i dels agents de cooperació, elements i materials que puguin ser d'interès per a l'impuls de dites iniciatives					
A3.4 Fomentar la presentació i intercanvi d'experiències de cooperació que identifiquin bones pràctiques amb motiu de generar sinèrgies compartides i aprenentatges comuns					

ACCIONS	2018	2019	2020	2021	2022
A4. Per afavorir la col·laboració i complementarietat entre els membres del Consell Municipal de Solidaritat i Cooperació, enfortint vincles i sinèrgies cap a l'aprenentatge col·lectiu.					
A4.1. Impulsar la incorporació de nous agents de la cooperació de Montornès al Consell Municipal de Solidaritat i Cooperació per ampliar la seva base representativa.					
A4.2. Realitzar una identificació participativa de necessitats en l'impuls d'iniciatives de cooperació i solidaritat entre els agents que componen el Consell Municipal de Solidaritat, dissenyant un pla anual d'activitats del Consell que enforteixi els vincles de coneixença mútua.					
A5. Per millorar la coherència de les polítiques municipals i fomentar la coordinació entre regidories i àrees de l'Ajuntament.					
A5.1 Continuar amb la incorporació de requisits de responsabilitat global en els procediments i plec de contractació pública.					
A5.2 Incentivar la participació dels departaments i serveis municipals en projectes de cooperació tècnica municipal					
A5.3 Continuar amb iniciatives d'incidència política en l'àmbit dels drets humans, la pau, la sostenibilitat global i la cooperació internacional					
A5.4 Potenciar la transversalització dels paradigmes transformadors del desenvolupament sostenible.					
A6. Per reforçar el treball en xarxa de l'ajuntament amb altres municipis i organitzacions de governs locals.					
A6.1 Participar activament en els espais de treball en xarxa dels organismes mancomunats.					
A6.2 Participar en iniciatives de cooperació tècnica municipal en col·laboració amb altres municipis i a través d'estratègies conjuntes de cooperació facilitades pels organismes mancomunats.					
A6.3 Impulsar la xarxa de comerç just Cafè Ciutat de la que forma part el municipi a través del Cafè Ciutat					
A.7 Per impulsar les iniciatives de sensibilització, EpD i cooperació per part de la ciutadania de Montornès					
A7.1. Adequar l'abast, prioritats i instruments de la convocatòria de subvencions amb concurrència als lineaments d'aquest Pla					
A7.2. Impulsar les iniciatives de sensibilització i cooperació dels agents de Montornès acompanyant-los en les diferents fases del projecte.					
A7.3 Possibilitar la generació d'aprenentatges sobre les iniciatives de solidaritat i cooperació de la ciutadania.					

ACCIONS	2018	2019	2020	2021	2022
A7.4. Impulsar la difusió de les iniciatives de solidaritat i cooperació de la ciutadania.					
A.8. Per a impulsar la cooperació tècnica municipal contribuint a la qualitat democràtica i dels serveis públics d'altres governs locals					
A.8.1. Identificar i valorar les oportunitats existents en els dos agermanaments existents d'obrir processos de cooperació tècnica directa.					
A.8.2 Enfortir les capacitats de les àrees i departaments de l'ajuntament sobre la cooperació tècnica municipal.					
A.8.3 Aprofitar les oportunitats que els organismes mancomunats generen per a què àrees i departaments de l'Ajuntament puguin participar d'experiències de cooperació tècnica municipal en xarxa.					
A9. Per seguir contribuint de manera coordinada a les emergències i a les necessitats d'ajut humanitari					
A9.1 Seguir responent a les crides d'ajut humanitari del Fons Català de Cooperació al Desenvolupament (FCCD) i del Comitè Català d'Ajut Humanitari d'Emergència (CAHE).					
A9.2 Impulsar iniciatives de la ciutadania de Montornès de crida a la solidaritat en el marc de campanyes d'emergència i acció humanitària d'entitats.					
A9.3 En el marc de la crisi dels refugiats, impulsar accions de sensibilització de la ciutadania del municipi i informar sobre les accions que l'ajuntament està portant a terme.					
A10. Per a garantir els recursos suficients per al desplegament eficaç de les prioritats establertes					
A10.1 Realitzar un pressupost anual ajustat a les necessitats d'impuls de les iniciatives de cooperació dels agents de Montornès, incloent les municipals.					
A10.2 Participar de les convocatòries de subvencions per ajuntaments orientades a la planificació i avaluació estratègica de les polítiques locals de cooperació internacional.					
A10.3 Explorar oportunitats de participació en xarxes tècniques i de governs locals rellevants en el marc de les prioritats d'aquest Pla Director que facilitin recursos tècnics, de coneixement i/o econòmics per abordar seu desplegament dels seus eixos d'acció.					

Annex 6. Indicadors de seguiment

ACCIONS	Indicadors
A1. Per incentivar a la ciutadania a impulsar i participar en iniciatives de solidaritat i cooperació.	
A1.1 Elaborar una estratègia comunicativa per impulsar el Pla	% d'accions de difusió realitzades % de població enquestada que considera estar informada de les iniciatives
A1.2 Mantenir un punt d'informació del departament de Cooperació Internacional a la Fira d'Entitats i altres espais que es consideri	% d'edicions de la Fira amb presència del departament de Cooperació
A1.3 Continuar amb les campanyes de sensibilització i incidència entorn a temàtiques rellevants i dies assenyalats donant suport a les iniciatives de col·laboració entre els agents	% de les campanyes planificades realitzades
A1.4 Promoure la participació de la ciutadania en les campanyes de solidaritat i cooperació de les entitats del municipi donant suport tècnic, logístic i/ o econòmic per a la gestió d'aquests processos participatius.	Nombre d'entitats a les que se'ls hi ha donat suport Grau de satisfacció de les entitats amb el suport facilitat
A2. Per impulsar les iniciatives de foment de la solidaritat i de cooperació internacional dels i de les joves.	
A2.1. Donar suport a les persones joves que participen d'experiències de solidaritat i cooperació per assegurar la continuïtat facilitant espais en que presentar les seves experiències	Nombre de joves que continuen participant després d'experiències vivencials Grau de satisfacció dels joves amb el suport facilitat i l'experiència viscuda Nombre de grups de joves que realitzen activitats relacionades amb la cooperació internacional % de grups que han iniciat projectes d'aquesta naturalesa i els han finalitzat Nombre d'experiències que han tingut difusió a les xarxes i grau de seguiment i resposta
A2.2. Promoure activitats puntuals en els espais educatius, de dinamització juvenil i de promoció cultural del municipi que culminin en experiències vivencials en l'àmbit de la solidaritat i la cooperació	Nombre d'activitats de presentació de les experiències % de joves que, estant interessats a fer-ho, han rebut acompanyament
A2.3. Donar de recursos tècnics, logístics i/o econòmics a les iniciatives d'incidència, sensibilització i EpD que s'impulsin els centres educatius del municipi	Nombre de centres educatius en els que s'han realitzat activitats d'EpD Grau de satisfacció de les persones de referència dels centres educatius amb l'experiència

A3. Per enfortir les capacitats dels agents de la cooperació per una cooperació transformadora.	
A3.1 Identificar les necessitats específiques de formació de les persones impulsores d'iniciatives de solidaritat i cooperació per facilitar el seu desplegament	% d'accions formatives realitzades Nombre d'accions formatives realitzades Grau de satisfacció de les persones/ entitats participants amb els recursos formatius
A3.2 Facilitar l'acompanyament tècnic a les entitats i persones que vulguin impulsar iniciatives de solidaritat i cooperació.	% d'entitat acompanyades en relació a les que ho han sol·licitat Grau de satisfacció de les persones/ entitats acompanyades % d'entitats que han millorat les seves capacitats abans i després de l'acompanyament
A3.3 Posar a disposició de la ciutadania i dels agents de cooperació, elements i materials que puguin ser d'interès per a l'impuls de dites iniciatives	Nombre de recursos posats a disposició dels agents Grau de satisfacció dels agents amb els recursos facilitats
A3.4 Fomentar la presentació i intercanvi d'experiències de cooperació que identifiquin bones pràctiques amb motiu de generar sinèrgies compartides i aprenentatges comuns	Nombre d'actes d'intercanvi d'experiències realitzats Grau de satisfacció dels agents amb l'intercanvi d'experiències
A4. Per afavorir la col·laboració i complementarietat entre els membres del Consell Municipal de Solidaritat i Cooperació, enfortint vincles i sinèrgies cap a l'aprenentatge col·lectiu.	
A4.1. Impulsar la incorporació de nous agents de la cooperació de Montornès al Consell Municipal de Solidaritat i Cooperació per ampliar la seva base representativa.	Nombre de membres del Consell de Cooperació
A4.2. Realitzar una identificació participativa de necessitats en l'impuls d'iniciatives de cooperació i solidaritat entre els agents que componen el Consell Municipal de Solidaritat, dissenyant un pla anual d'activitats del Consell que enforteixi els vincles de coneixença mútua.	Pla anual del Consell de Cooperació aprovat Nombre de projectes impulsats col·laborativament entre diverses entitats/ agents Grau de satisfacció dels agents amb les sinèrgies col·laboratives establertes
A5. Per millorar la coherència de les polítiques municipals i fomentar la coordinació entre regidories i àrees de l'Ajuntament.	
A5.1 Continuar amb la incorporació de requisits de responsabilitat global en els procediments i plecs de contractació pública.	Nombre de millores realitzades en els procediments i plecs de contractació pública
A5.2 Incentivar la participació dels departaments i serveis municipals en projectes de cooperació tècnica municipal	Nombre d'accions per incentivar la participació en projectes de cooperació tècnica municipal realitzades

A5.3 Continuar amb iniciatives d'incidència política en l'àmbit dels drets humans, la pau, la sostenibilitat global i la cooperació internacional	Nombre d'iniciatives d'incidència política realitzades
A5.4 Potenciar la transversalització dels paradigmes transformadors del desenvolupament sostenible.	Nombre d'accions per incentivar la transversalització dels paradigmes transformadors realitzades
A6. Per reforçar el treball en xarxa de l'Ajuntament amb altres municipis i organitzacions de governs locals.	
A6.1 Participar activament en els espais de treball en xarxa dels organismes mancomunats.	Nombre d'espais de treball en xarxa en els que es participa % d'espais de treball en xarxa en els que es participa anualment als quals s'hi ha assistit
A6.2 Participar en iniciatives de cooperació tècnica municipal en col·laboració amb altres municipis i a través d'estratègies conjuntes de cooperació facilitades pels organismes mancomunats	Nombre d'iniciatives de cooperació tècnica municipal en xarxa en les que es participa
A6.3 Impulsar la xarxa de comerç just Cafè Ciutat de la que forma part el municipi a través del Cafè Ciutat	Realització del protocol de col·laboració entre els municipis de la xarxa i altres organismes supramunicipals Nombre de municipis adherits Grau de satisfacció dels municipis participants comptant amb totes les parts del territori
A.7 Per impulsar les iniciatives de sensibilització, EpD i cooperació per part de la ciutadania de Montornès	
A7.1. Adequar l'abast, prioritats i instruments de la convocatòria de subvencions amb concurrència als lineaments d'aquest Pla	Instruments de la convocatòria adaptats
A7.2. Impulsar les iniciatives de sensibilització i cooperació dels agents de Montornès acompanyant-los en les diferents fases del projecte.	Proporció d'entitats que han sol·licitat acompanyament i a les quals s'ha acompanyat Grau de satisfacció de les entitats amb l'acompanyament % d'entitats que havent participat de l'acompanyament, han tingut progressos
A7.3 Possibilitar la generació d'aprenentatges sobre les iniciatives de solidaritat i cooperació de la ciutadania.	Proporció d'accions de generació d'aprenentatges realitzades % d'aprenentatges identificats que s'han integrat
A7.4. Impulsar la difusió de les iniciatives de solidaritat i cooperació de la ciutadania.	Proporció d'accions de difusió impulsades % de persones enquestades que coneixen les iniciatives de solidaritat i cooperació a través dels mitjans de difusió utilitzats

A.8. Per a impulsar la cooperació tècnica municipal contribuint a la qualitat democràtica i dels serveis públics d'altres governs locals	
A.8.1. Identificar i valorar les oportunitats existents en els dos agermanaments existents d'obrir processos de cooperació tècnica directa.	Oportunitats valorades en els dos agermanaments
A.8.2 Enfortir les capacitats de les àrees i departaments de l'Ajuntament sobre la cooperació tècnica municipal.	Nombre d'accions d'enfortiment de capacitats realitzades % d'accions planificades que s'han realitzat Grau de satisfacció dels assistents amb l'orientació de les formacions
A.8.3 Aprofitar les oportunitats que els organismes mancomunats generen per a què àrees i departaments de l'Ajuntament puguin participar d'experiències de cooperació tècnica municipal en xarxa.	Nombre d'experiències de cooperació tècnica municipal en xarxa en les que s'ha participat. % d'àrees/ departament seleccionats per a participar que han iniciat processos Grau de satisfacció de les àrees/ departaments participants amb els recursos i oportunitats facilitades
A9. Per seguir contribuint de manera coordinada a les emergències i a les necessitats d'ajut humanitari	
A9.1 Seguir responent a les crides d'ajut humanitari del Fons Català de Cooperació al Desenvolupament (FCCD) i del Comitè Català d'Ajut Humanitari d'Emergència (CAHE).	Proporció de crides per a les quals hi ha hagut un compromís de participació a les que finalment s'ha participat
A9.2 Impulsar iniciatives de la ciutadania de Montornès de crida a la solidaritat en el marc de campanyes d'emergència i acció humanitària d'entitats.	Proporció d'iniciatives que han sol·licitat suport i a les que se'ls hi ha donat
A9.3 En el marc de la crisi dels refugiats, impulsar accions de sensibilització de la ciutadania del municipi i informar sobre les accions que l'Ajuntament està portant a terme.	Nombre d'accions informatives realitzades % de persones enquestades que reconeixen haver estat informades en el municipi a través de les accions impulsades
A10. Per a garantir els recursos suficients per al desplegament eficaç de les prioritats establertes	
A10.1 Realitzar un pressupost anual ajustat a les necessitats d'impuls de les iniciatives de cooperació dels agents de Montornès, incloent les municipals.	Pressupost anual aprovat a temps
A10.2 Participar de les convocatòries de subvencions per ajuntaments de la Diputació de Barcelona orientades a la planificació i avaluació estratègica de les polítiques locals de cooperació internacional.	Proporció de pressupost per atendre les necessitats de planificació i avaluació cobert % de sol·licituds de subvencions realitzades que han estat aprovades
A10.3 Explorar oportunitats de participació en xarxes tècniques i de governs locals rellevants en el marc de les prioritats d'aquest Pla Director que facilitin recursos tècnics, de coneixement i/o econòmics per abordar seu desplegament dels seus eixos d'acció.	Proporció de xarxes identificades d'interès a les que s'ha participat Grau de satisfacció amb les xarxes en les que es participa